

Handläggare:

Tuula Kipinoinen Ericsson
Telefon: 08/508 22 023

Till

Hägersten-Liljeholmens
stadsdelsnämnd 2013-12-19

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd

Verksamhetsplan 2014

Förslag till beslut

1. Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd godkänner förslag till verksamhetsplan för 2014.
2. Nämnden överlämnar verksamhetsplanen till kommunstyrelsen.
3. Nämnden godkänner omslutningsförändringar med 107,5 mnkr.
4. Nämnden fastställer resultatenheter och ersättningsnivåer, bilaga 1.
5. Nämnden godkänner handlingsplan för jämställdhet och mångfaldsplan, bilaga 6.
6. Nämnden godkänner internkontrollplan för 2014, bilaga 5.
7. Nämnden godkänner aktivitetsplan för upphandling i konkurrens, bilaga 2.
8. Nämnden begär budgetjustering för investeringar inom maskiner och inventarier med 3,9 mnkr.
9. Nämnden begär budgetjustering för tillgänglighetsinvesteringar inom parkinvesteringar med 8,0 mnkr.
10. Nämnden begär budgetjustering för kapitalkostnader inom parkinvesteringar med 1,9 mnkr.
11. Nämnden ansöker om medel med 10,4 mnkr för utbyggnad av förskolelokaler bilaga 1.
12. Nämnden begär budgetjustering med 0,3 mnkr för Vackra Stockholm bilaga 11.
13. Nämnden ansöker om medel med 1,5 mnkr för ytterstadsmedel bilaga 12.

Maria Mannerholm
stadsdelsdirektör

Lars Wennberg
avdelningschef

Hägersten-Liljeholmens stadsdels-
nämnd

Sammanfattning

Verksamheten omsluter 1 851,1 mnkr inklusive omslutningsförändringar med 107,5 mnkr. Jämfört med 2013 har nettokostnaderna i budgeten ökat med 66,2 mnkr. Ökningen beror huvudsakligen på prestationsökningar samt satsningar i verksamheterna. Satsningarna i budgeten består bland annat av höjda ersättningsnivåer inom förskoleschablonen samt äldreomsorgens hemtjänst och indexuppräkning för ökade kostnader i vård- och omsorgsboende, höjda ersättningsnivåer inom stöd och service till bostad med särskild service inom personer med funktionsnedsättning samt öknings inom ekonomiskt bistånd.

Ärendets beredning

Varje nämnd ska upprätta en verksamhetsplan för det kommande året med utgångspunkt från den budget som kommunfullmäktige fastställt. Nämndens verksamhetsplan tillställs kommunstyrelsen för kännedom. Ärendet har utarbetats av samtliga avdelningar och samordnats av administrativa avdelningen. Förvaltningen har behandlat ärendet i samverkansgrupp den 3 december och förvaltningsgrupp inklusive arbetsmiljökommitté den 10 december. Pensionärsrådet kommer att behandla ärendet den 17 december och rådet för funktionshinderfrågor den 12 december.

Innehållsförteckning

Inledning	5
1. Stockholm är en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök.....	17
1.1 Företag väljer att etablera sig i Stockholm framför andra städer i norra Europa.....	18
1.2 Invånare i Stockholm är självförsörjande.....	19
1.3 Stockholms livsmiljö är hållbar.....	20
1.4 Det byggs många bostäder i Stockholm.....	21
1.6 Stockholmarna är nöjda med kultur- och idrottsmöjligheterna i Stockholm.....	22
1.7 Stockholm upplevs som en trygg, säker och ren stad.....	23
2. Kvalitet och valfrihet utvecklas och förbättras.....	25
2.1 Stockholmarna upplever att de erbjuds valfrihet och mångfald.....	26
2.2 Barn och elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden.....	28
2.3 Stockholmarna upplever att de får god service och omsorg.....	31
2.4 Stockholms stad är en attraktiv arbetsgivare med spännande och utmanande arbeten.....	38
3. Stadens verksamheter är kostnadseffektiva.....	41
3.1 Budgeten är i balans.....	41
3.2 Alla verksamheter staden finansierar ska vara effektiva.....	49
Övriga frågor	50

Bilagor

Bilaga 1: SLK blanketter VP 2014

Bilaga 2: Aktivitetsplan 2014

Bilaga 3: Risk & Väsentlighet väsentliga processer

Bilaga 4: Risk & Väsentlighet Indikatorer

Bilaga 5: Jämställdhets- och mångfaldsplan 2013-2015

Bilaga 6: Sammanfattning och Internkontrollplan 2014

Bilaga 7: Ersättningsnivåer för intäktsfinansierade verksamheter

Bilaga 8: VP 2014 Organisationsschema

Bilaga 9: Diagram budget per avdelning 2014

Bilaga 10: Förteckning lagar och styrdokument 2014

Bilaga 11: Ansökan om medel för vackra Stockholm 2014

Bilaga 12: Ansökan feriejobb 2014

Bilaga 13: Kompetensförsörjningsplan 2014 VP

Bilaga 14: SLK Rapport VP 2014 ub001axxx KOMMER

Bilaga 15: Förhandlingsprotokoll förvaltningsgrupp inklusive arbetsmiljökommitté den 10 december 2013 KOMMER

Bilaga 16: Rådets för funktionshinderfrågor protokoll den 12 december 2013 KOMMER

Bilaga 17: Pensionärsrådets protokoll 12 december 2013 KOMMER

Bilaga 18: Nämndprotokoll den 19 december 2013 KOMMER

Inledning

Hägersten-Liljeholmen är en av Stockholms snabbast växande stadsdelar. Den är en stadsdel där visionen om ett växande Stockholm håller på att bli verklighet. Stadsdelsnämndens bidrag till att göra verklighet av Vision 2030 är att bygga ut bra service med verksamheter i världsklass till dem som bor och kommer att bo i stadsdelen. I dialog med boende och brukare i stadsdelen arbetar förvaltningen med att utveckla den service som ges inom olika verksamhetsområden. I linje med visionen ska stadsdelens invånare i alla åldrar, besökare och företagare uppleva Hägersten-Liljeholmen som en trygg och attraktiv stadsdel. Det sker genom att fortsätta utveckla kvaliteten, förbättra servicen och att använda resurserna effektivt i verksamheterna.

I Stockholms stad ska alla ha tillgång till och kunna delta på lika villkor i samhällets gemenskap. Ett samhälle som är tillgängligt och utformat utifrån en mångfald av behov möjliggör delaktighet för alla. För att kunna uppfylla krav och förväntningar som ställs är ett ständigt nytänkande och reflekterande en förutsättning. Förvaltningen arbetar för att främja en kultur i organisationen som uppmuntrar till lärande och tar tillvara samlade kunskaper och goda exempel. Arbetet pågår hela tiden med att utveckla formerna för kommunikation och dialog med personer som tar del av servicen. Ett exempel är utvecklande av e-tjänster. För ett lyckat utvecklingsarbete krävs en helhetssyn på verksamheten med utgångspunkt i att brukarnas behov av god service sätts i centrum. Samverkan med andra huvudmän som exempelvis landstinget och föreningar kan bidra till att skapa mervärden, som blir större än vad var och en bidrar med.

Planering och inrapportering sker enligt den struktur som finns inlagd i ILS-webben, (integrerat ledningssystem, som är stadens system för integrerad ledning och uppföljning av verksamhet och ekonomi). Strukturen utgår ifrån stadens Vision 2030, kommunfullmäktiges inriktningsmål, kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet samt nämndens egna mål. Kommunfullmäktiges mål, indikatorer och aktiviteter finns inlagda i ILS-webben. Nämnden tar sedan fram egna mål, indikatorer och aktiviteter utifrån kommunfullmäktiges mål. Nämndens mål ska vara mätbara och tydligt kopplade till kommunfullmäktiges mål. Indikatorerna anger hur måluppfyllelsen kommer att mätas och definierar därmed vad målen avser. Aktiviteterna beskriver hur nämnden kommer att arbeta för att uppnå uppställda mål. Nämndens mål är framtagna utifrån kommunfullmäktiges mål. Inom förskoleverksamheten har nämnden kompletterat med mål kopplade till läroplanen. Kommunfullmäktige har tagit fram indikatorer som nämnden har rapporteringsansvar för. Därutöver har kompletterande indikatorer tagits fram för de områden som inte fångas upp av kommunfullmäktiges indikatorer.

Verksamhetsplanens första del innehåller en beskrivning av förvaltningens organisation samt avdelningarnas verksamhet och budget. Verksamhetsplanens andra del innehåller nämndens mål, indikatorer och aktiviteter. Verksamhetsplanen tas ut som en rapport från ILS-webben.

Nämnden ansvarar för de flesta kommunala uppgifterna i stadsdelsområdet, bland annat förskolor, social omsorg, äldreomsorg samt parkskötsel. Nämnden har i enlighet med stadens anvisningar tagit fram en handlingsplan för jämställdhet och mångfald. Planen finns i bilaga 6. Nämnden ska årligen fastställa en internkontrollplan för att följa upp att systemet för intern kontroll fungerar tillfredsställande inom nämndens verksamhetsområden. Internkontrollplanen är baserad på en aktuell risk- och väsentlighetsanalys. Uppföljningen kommer att redovisas i samband med årsredovisning för 2014. Förteckning över styrdokument finns i bilaga 11 och

Internkontrollplanen i bilaga 5b.

Nämnden har i enlighet med stadens anvisningar upprättat en plan för arbetet med konkurrens och valfrihet. Planen ska följas upp, uppdateras och utvecklas årligen i samband med verksamhetsplanen. Nämnden kommer i enlighet med stadens konkurrenspolicy att upphandla eller konkurrensutsätta de av nämndens verksamheter som inte utgör myndighetsutövning eller strategisk planering.

Organisation

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd består av 13 förtroendevalda ledamöter och lika många ersättare, utsedda av kommunfullmäktige. Nämnden sammanträder en gång per månad med undantag för juli. Nämndhandlingar och protokoll finns tillgängliga på www.insyn.stockholm.se. För beslut i ärenden som innebär myndighetsutövning mot enskild, har nämnden utsett en social delegation som består av sju ledamöter och fem ersättare. Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning leds av stadsdelsdirektören och förvaltningens ledningsgrupp. Avdelningscheferna är direkt underställda stadsdelsdirektören och är ansvariga för verksamhet och budget inom respektive verksamhetsområde samt för uppföljning av dessa. Verksamhetsavdelningarna har stab och ledningsgrupp inom respektive avdelning. Förvaltningen har fyra avdelningar för social omsorg inklusive äldreomsorgens beställare, förskola och äldreomsorg i egen regi, samhällsplanering samt administration. Organisationen framgår av bilaga 8.

Den goda samverkan mellan enheter och avdelningar inom förvaltningen samt mellan förvaltningen och de fackliga representanterna ska fortsätta så att de tillsammans kan arbeta för att uppnå en god måluppfyllelse på ett kostnadseffektivt sätt. Nedan beskrivs avdelningarnas verksamhet och budget.

Förskoleverksamhet

Avdelningen ansvarar för drift, uppföljning och utveckling av den kommunala förskoleverksamheten i stadsdelen. Prognosen för antalet inskrivna barn i den kommunala förskoleverksamheten i stadsdelen uppgår vid årsskiftet 2013/2014 till 4 535 barn. Antalet barn som önskar förskoleplats i stadsdelen beräknas öka under året med cirka 250 barn. I stadsdelens regi finns 66 kommunala förskolor med 303 barngrupper samt en allmän förskola med ett tjugotal barn på deltid, två familjedaghem och fyra öppna förskolor. I en ständigt växande stadsdel som Hägersten-Liljeholmen är, förändras antalet förskolor och barngrupper under året. Under 2014 planeras tre nya förskolor att öppnas. Ombyggnad och renovering planeras för två förskolor.

Organisation

Förskoleenheterna är indelade i tre förskoleområden tillika resultatenheter. Områdena är Östra förskoleområdet, Sydvästra förskoleområdet samt Norra förskoleområdet.

Avdelningen leds av chef med en stab på sex personer samt tre områdeschefer. Stabens uppgift är att ge stöd och service till områdes- och förskolechefer, politiker och allmänhet. Staben driver förskoleutveckling, följer upp verksamheten, gör analyser, utvärderingar och utredningar. Vidare handlägger staben förskolekön med tillhörande inkomstregistrering och placering samt vårdnadsbidrag och kolloverksamhet.

Nyheter 2014

Kommunfullmäktige planerar att införa en ny central ingång till gemensamma förskolekön samt central avgiftshantering för bland annat förskolorna, vilket kan komma att påverka stadsdelens arbete och förskoleorganisation.

Satsningar och utvecklingsområden

Utifrån utvärderingar från 2013 års arbete, brukarsynpunkter och kommunfullmäktiges satsningar planerar förskoleavdelningen att prioritera;

Systematiskt kvalitetsarbete. Fortsatt arbete med att utveckla kvalitet med hjälp av tydliga mål som har fokus på vad brukarna ska erbjudas.

Utveckla arbetet med pedagogisk dokumentation samt kommunikationen med föräldrarna. Dokumentationen ska synliggöra den verksamhet som bedrivs och vara underlag för samtal om barns utveckling och lärande samt utvärdering av verksamheten.

Förstärkta målområdena i förskolans läroplan som uttrycks i kommunfullmäktiges aktiviteter för förskoleområdet.

Samarbete med bibliotek och kulturproducenter för att uppmärksamma och stödja förskolornas arbete med litteratur och kultur.

Budget

Mnkr	Kostnader	Intäkter	Varav omslutningsförändringar	
			förändringar	Netto
Förskola	608,2	47,7	2,0	560,5
Kollo	2,7	1,0	1,0	1,7
Summa avdelningen	610,9	48,7	3,0	562,2

Avdelningens nettobudget är 562,2 mnkr. Nettobudgeten för förskoleverksamhet har ökat med 48,0 mnkr jämfört med verksamhetsplanen 2013. Nettobudgeten för förskoleverksamhet uppgår till 560,5 mnkr, vilket är en ökning med 48,0 mnkr. I ökningen ingår en prestationsökning samt en höjning av schablonen med i genomsnitt 3 % för förskoleverksamheten. Den kommunala förskolepengen uppgår till 80 % av grundschablonen för barn i förskola, vilket är en ökning med 1 %. Förskolepengen för barn i familjedaghem är 94 % av grundschablonen. Stadsdelsnämnden kommer att få budgetjustering under 2014 för ökade prestationer. Nämnden kommer även att söka stimulansbidrag i samband med förskoleutbyggnaden samt kompen- sation för förskolor med höga hyror. Medel för att uppfylla barnomsorgsgarantin kommer att fördelas ur den centrala medelsreserven. Målet är att barnomsorgsgarantin ska uppfyllas under hela året och att utbyggnad sker kontinuerligt enligt plan.

Personal

Inom stadsdelens förskolor arbetar drygt 1 200 personer. Stadsdelens förskolepersonal deltar i stadens fortbildningssatsningar. Under 2014 planeras 19 medarbetare delta i fortbildning från barnskötare till förskollärare samt en eller två utbildade medarbetare planeras delta i barnskötarutbildning. Fyra förskollärare har antagits till rekryteringsutbildning.

Stadsdelen kommer att ha grundkurs i pedagogisk dokumentation för 30-60 deltagare.

I samverkan med bland andra biblioteken och "Dans i stan" planeras fortbildning kring hur man kan arbeta fördjupat och integrerat med läsning, dans och rörelse i förskolan.

Social omsorg

Avdelningen ansvarar för

- stöd till barn och ungdomar samt deras föräldrar, inklusive skyddsinsatser för barn och ungdom
- stöd till och skyddsinsatser för personer med beroendeproblematik
- stöd till personer som utsatts för våld i nära relation
- stöd till personer med ekonomiska svårigheter och vissa insatser för arbetslösa
- biståndsbedömning och stöd till personer med fysisk, psykisk, intellektuell eller neuropsykiatrisk funktionsnedsättning
- biståndsbedömning för personer 65 år och äldre
- stöd till anhöriga till personer under 65 år med beroendeproblematik respektive fysisk eller psykisk funktionsnedsättning
- parklekar och ungdomsgårdar

Organisation

Avdelningen leds av avdelningschefen som har en stab med ansvar för utredningar och verksamhetsutveckling. Avdelningens uppgifter omfattar både myndighetsutövning och utförande av insatser inom individ- och familjeomsorg och stöd och service för personer med funktionsnedsättning. Även myndighetsövning för äldreomsorg igår, men redovisas nedan under rubriken Äldreomsorg.

Myndighetsutövningen är organiserad i fem enheter. De åtta utförarenheterna ger insatser i form av boendestöd, personlig assistans, avlösning, stödboende, gruppboende, daglig verksamhet m.m. En gruppboestad, två servicebostäder samt alla parklekar och ungdomsgårdar drivs av entreprenörer.

Budget

Mnkr	Kostnader	Intäkter	Varav	
			omslutnings- förändringar	Netto
Individ- och familjeomsorg	131,4	9,2	6,8	122,2
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	304,4	44,7	44,7	259,7
Verksamhet för barn, kultur och fritid	16,9	0,0	0,0	16,9
Arbetsmarknadsåtgärder	6,8	2,7	1,0	4,1
Ekonomiskt bistånd	68,9	1,5	0,0	67,4
Summa avdelningen	528,4	58,1	52,5	470,3

Avdelningens nettobudget är 470,3 mnkr exklusive äldreomsorgen (556,9 mnkr), vilket är en ökning med 7,2 mnkr jämfört med verksamhetsplanen för 2013. Ökningen förklaras främst av

prestationsökningar inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning samt ökning inom individ- och familjeomsorgen för verksamheten barn och ungdom. Budgeten för ekonomiskt bistånd har fått en marginell ökning i jämförelse med tidigare år. Alla måste arbeta aktivt med budgethållning och strikt följa lagar i biståndsbedömningen.

Personal

Förvaltningen fortsätter att delta i stadens traineeprogram för socionomer. Under 2014 kommer de myndighetsutövande enheterna att ta emot totalt nio socionomstuderande som ska arbeta på respektive enhet på 20 % parallellt med sina studier. Förhoppningen är att traineerna ska välja att söka anställning vid förvaltningen när de är klara med sin utbildning.

Alla de myndighetsutövande enheterna kommer under 2014 att se över sina rutiner för att introducera nya medarbetare.

Alla enheter erbjuder olika former av kompetensutveckling för personalen, antingen genom Carpe, Consensio, stadens centralt ordnade utbildningar eller genom kurser som köps in för att täcka specifika behov. Barn- och ungdomsenheten deltar i stadens projekt Kompetensutveckling för en evidensbaserad praktik. I projektet ingår en chefsutbildning samt utbildning för barnavårdsutredare. Assistansenheten avser att göra en särskild satsning på att öka personalens kunskaper i svenska och på att utbilda personliga assistenter utifrån behoven hos aktuella brukare. Vid gruppboendena erbjuds utbildningar utifrån Carpes yrkeskrav. Övriga utbildningar rör bl.a. motiverande samtal. På många enheter får personalen kontinuerlig handledning med utomstående konsult.

Förvaltningen kommer att ansöka om mer FOU-medel till det projekt om patologiska samlare som inletts under 2013 i samverkan med landstinget. Nästa del i projektet är tänkt att handla om utveckling av metoder för utförare, som boendestöd och hemtjänst.

Verksamhet

Individ- och familjeomsorg

Enheten för ekonomiskt bistånd kommer under 2014 att arbeta särskilt med de långvariga bidragstagarna. Det nya bedömningsinstrumentet Fia ska användas för att ta reda på hur resurserna och behoven ser ut hos dessa klienter. Utifrån vad som kommer fram i kartläggningarna ska klienterna erbjudas insatser i samarbete med arbetsmarknadsförvaltningen.

Barn- och ungdomsenheten förstärker sin egen öppenvård genom att inrätta en anställning som koordinator för familjer i svåra vårdnadsstrider. Koordinatorn ska arbeta inom alla de stadsdelsområden som ingår i Familjerätt Sydväst. Inom familjerätten planeras också för en umgängeslokal där det ska finnas utbildad personal som kan vara med vid umgänge mellan barn och föräldrar som av olika skäl inte ska träffas på egen hand.

Vuxenenheten ska det kommande året arbeta för att få till stånd ett strukturerat samarbete med Prima psykiatri om bl.a. personer som inte klarar vanlig psykiatrisk behandling.

Inom socialpsykiatri kommer arbetet kring hälsa, kost och motion för brukarna att utvecklas. Utöver den motion som redan erbjuds vid sysselsättningsverksamheterna ska brukarna få möjlighet att ta del av föreläsningar, samtal och prova-på-aktiviteter som ska ge kunskap och inspiration till att förbättra både kosten och den fysiska aktiviteten.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Förvaltningen fortsätter arbetet med att hjälpa personer med olika former av funktionsnedsättning till praktik eller arbete på den öppna arbetsmarknaden. Samtidigt som flera utförarenheter inom social omsorg fortsätter med sitt stöd till dem som vill närma sig arbetsmarknaden kommer beställarenheten funktionsnedsättning att börja arbeta mer målmedvetet med att hjälpa brukare till arbete. Under 2014 avsätts också medel till kommunala feriearbeten för ungdomar med funktionsnedsättning som är äldre än de som normalt får feriearbete.

Både gruppboväder och dagliga verksamheter kommer under året att påbörja ett utvecklingsarbete för att minska ohälsan hos brukarna. Glasade Gången kommer stödja sina arbetstagare att upp genomgå undersökningar och provtagningar för t.ex. cancer. Eftersom Glasade gången har många unga arbetstagare kommer man där att ha samtalsgrupper om sex och samlevnad.

Gruppboväderna kommer att erbjuda Må-bra kurser för alla brukare i samarbete med Stockholm fritid. Satsningen görs bl.a. utifrån en rapport från Socialstyrelsen om hälsoproblem hos personer med funktionsnedsättning. Inför 2015 ska samtliga brukare erbjudits en individuell handlingsplan utifrån rörelse och mat i syfte att stärka välbefinnandet. Medarbetarna kommer att utbildas i ämnet för att kunna ge brukarna stöd med rörelse och mat.

Det projekt som drivits under 2013 på gruppboväderna med en ny modell för delaktighet för brukarna har fungerat mycket bra och kommer därför att permanentas under 2014. Även inom de dagliga verksamheterna pågår ett arbete med att utveckla brukarnas delaktighet och medbestämmande, bl.a. genom en förutsägbar miljö och tillgänglig information. Både myndighetsutövarna och utförarna kommer att utöka användningen av surfplattor i kommunikationen med brukarna.

Glasade gångens restaurang och konferens arbetar vidare med att anpassa verksamheten till de förändringar i närområdet som gett minskat antal gäster och kommer att medföra omfattande störningar under lång tid framöver.

Utbyggnaden av bostäder med särskild service i stadsdelsområdet fortsätter enligt planerna. Under 2014 kommer en ny servicebostad med sju lägenheter att öppnas på Främlingsvägen. Lägenheterna upplåts till personer med utvecklingsstörning.

Fritidsverksamheter för barn och ungdom

Samtliga nämndens fyra ungdomsgårdar och de tre parklekarna drivs på entreprenad. I egen regi finns ett ungdomscafé, som under sommaren beräknas kunna flytta in i nya lokaler i Sandalsparken.

I samverkan med förskoleavdelningen pågår en analys av vilka fritidsverksamheter som kommer att behövas i stadsdelsområdet på längre sikt och var dessa verksamheter bör lokaliseras.

Under året ska förvaltningen starta en individuellt inriktad fritidsverksamhet för ungdomar med autismspektrumtillstånd i samarbete med Stadsmissionen, som driver en av ungdomsgårdarna. Verksamheten är tänkt att vara ett komplement till de fritidsverksamheter som redan finns på Fruängens ungdomsgård för ungdomar med intellektuell eller neuropsykiatrisk funktionsnedsättning.

Äldreomsorg

Äldreomsorgens uppdrag är att tillhandahålla en god och trygg service, vård och omsorg för

de äldre som har behov av det. Inom äldreomsorgen finns valfrihet för hemtjänst, vård- och omsorgsboende och dagverksamhet. Detta innebär att den äldre efter biståndsbedömning själv väljer utförare. Av stadsdelens äldre är det ca 1 140 personer som har hemtjänstinsatser, ca 530 personer som bor på vård- och omsorgsboende och ca 110 personer som bor på servicehus.

Äldreomsorgen erbjuder också äldre- och anhörigstöd samt öppna verksamheter för alla äldre i stadsdelen.

Organisation

Äldreomsorgen har en beställar- och utförarorganisation. **Beställarenheten äldre** tillhör avdelningen för social omsorg och ansvarar för myndighetsutövningen. Biståndshandläggare utreder och fattar beslut om vilka insatser den äldre beviljas, utifrån socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) samt med stöd av stadens riktlinjer.

Utförarenheterna i egen regi tillhör avdelningen för förskola och äldreomsorg i egen regi, som leds av en avdelningschef. Utförarenheterna i egen regi omfattar Axelsbergs vård- och omsorgsboende, Axbådens vård- och omsorgsboende, Fruängsgårdens servicehus, Trekantens servicehus, Hägersten-Liljeholmens hemtjänst och äldrestöd. Vid Fruängsgårdens servicehus finns också dagverksamheten Solkatten och vid Axelsberg dagverksamheten Eternellen. Inom äldrestöds verksamhet finns Seniorhälsan, mötesplatser, fixartjänsten, anhörigkonsulenter samt heminstruktörer för stöd till personer med syn- och/eller hörselnedsättningar. Förvaltningens anhörigkonsulenter servar även Älvsjö stadsdelsförvaltning. Äldrenämnden har i uppdrag att utreda en regionalisering av anhörigkonsulenterna. Hemsinstruktörerna arbetar inom hela söderort.

Fruängsgårdens vård- och omsorgsboende samt Åsengården drivs på entreprenad sedan hösten 2008. Avtalen har förlängts för nästa period som sträcker sig fram till hösten 2015. Därefter finns möjlighet till ytterligare två års förlängning.

Uppföljning av äldreomsorgens verksamheter i såväl privat som egen regi genomförs inom administrativa avdelningen av uppföljare/administrativ sekreterare och medicinskt ansvarig sjuksköterska, MAS. Avtalsuppföljningen av entreprenadverksamheten genomförs i samarbete mellan administrativa avdelningen och avdelningen för social omsorg.

Budget

Mnkr	Kostnader	Intäkter	Varav	
			omslutnings- förändringar	Netto
Äldreomsorg	627,9	71,0	52,0	556,9
Summa avdelningen	627,9	71,0	52,0	556,9

Äldreomsorgens budget uppgår till 556,9 mnkr netto, vilket är en ökning med 8,0 mnkr jämfört med verksamhetsplanen för 2013. Budgeten innehåller ett nytt ersättningssystem för hemtjänst i ordinärt boende och en höjning av ersättningsnivåerna för hemtjänst med 3,0 % från och med januari 2014. Ett nytt ersättningssystem för särskilda boenden utgår från en ersättning för platser med somatisk inriktning och en ersättning för platser med demensinriktning. Ersättningen för särskilda boenden höjs med 2,49 % baserat på förändringen av omsorgspris-

index (OPI) och konsumentprisindex (KPI) under perioden juli 2012 till juli 2013. Ersättningen per dag för utförare av dagverksamhet för äldre är oförändrad jämfört med 2013. Omslutningsökningen beräknas till 52,0 mnkr och avser försäljning av vård- och omsorgsplatser till andra förvaltningar och ökade kostnader och intäkter för boendehyror.

Personal

Omsorgspersonalen erbjuder grundutbildning och individuella kompetensutvecklingsplaner. Prioriterade områden för kompetensutveckling är fortsatt dokumentation, demensvård och vård i livets slut. Andelen personal som har grundutbildning varierar mellan verksamheterna från 85 % till 100 % och enheterna fortsätter därför att erbjuda utbildad personal grundutbildning. Målsättningen är att all tillsvidareanställd personal ska ha grundutbildning. Hälso- och sjukvårdspersonalen kommer att få utbildning i det nya dokumentationssystemet för hälso- och sjukvårdsinsatser som införs hösten 2014.

Biståndshandläggarna erbjuder utbildningar som genomförs i äldreförvaltningens regi. Handläggarna kommer fortsätta att arbeta med vidare med motiverande samtal, MI.

Alla medarbetarna ska vara delaktiga i äldreomsorgens kvalitets- och värdegrundsarbete.

Verksamhet

För hemtjänst i ordinärt boende införs ett nytt ersättnings- och tidsregistreringssystem, där utföraren ersätts för faktisk utförd tid. Med det nya systemet ska det bli lättare att se till att kunderna får den hjälp de har rätt till. Det blir enklare att följa upp att hemtjänsttagarna har fått sina beviljade insatser utförda. Den tekniska lösningen som används underlättar för hemtjänstens personal att registrera tider och dokumentera direkt hos kunden.

För vård- och omsorgsboende införs också ett nytt ersättningssystem med två nivåer, en för somatisk vård och en för demensvård. Detta innebär att biståndshandläggarna kan lägga mer fokus på uppföljning av den boendes individuella vård och omsorg istället för på nivåbedömning.

Försöksverksamheten "Bättre Samverkan - Bättre Liv" i samverkan med landstinget och olika privata vårdgivare och utförare har avslutats som projekt. Samverkansarbetet fortsätter med syftet att ge en trygg och sammanhållande vård och omsorg till de mest sjuka äldre som bor i eget boende. En överenskommelse ska tas fram om hur vården och omsorgen till personer med demenssjukdom ska utvecklas utifrån de nationella demensriktlinjer, i samverkan med landstinget och andra vårdgivare.

Beställarenheten äldre

Beställarenheten äldres utvecklingsområden är dokumentationen och individuppföljningen med fokus på uppföljning av genomförandeplanerna. I samband med det nya ersättningssystemet inom hemtjänsten kommer biståndshandläggarna att följa upp beslut och vad den äldre/kunden faktiskt får utfört.

Vidare är bemötande och förmedling av information fortsatt viktiga frågor i kvalitetsarbetet.

Äldreomsorgens utförare i egen regi

Äldreomsorgens utförare har fortsatt fokus på att öka omsorgstagarnas nöjdhet genom att bedriva ett systematiskt kvalitets- och utvecklingsarbete. Utgångspunkten är att insatserna ska anpassas utifrån den enskildes individuella behov och där en genomförandeplan upprättas i

samråd med omsorgstagaren. I vården och omsorgen är det viktigt att personalen har ett rehabiliterande synsätt för att så långt som möjligt ta tillvara den äldres egna resurser så att den äldre kan bibehålla sina funktioner. Förebyggande insatser såsom Seniorhälsan, stöd till äldre och anhöriga, "Fixartjänst", möjlighet till utevistelse och dagsutflykter ska erbjudas.

Hemtjänsten fortsätter att utveckla den specialiserade hemtjänstgruppen "demensgruppen" som ger stöd till personen med demenssjukdom i hemmet. Målet är att på bästa sätt tillgodose de särskilda behov som personer med demenssjukdom har av trygghet, säkerhet och individuellt anpassade insatser i hemmet.

Vård- och omsorgsboende och dagverksamheterna behöver förbättra och utveckla informationen till boende och anhöriga om de aktiviteter som erbjuds. Ett annat fortsatt förbättringsområde är måltiden, som ska vara en trevlig stund på dagen för social samvaro. Verksamheten med "ungdomsbesök" fortgår på vård- och omsorgsboende med ungdomar på helgerna som hjälper till med olika aktiviteter för de boende.

Kvalitetsuppföljning och kontroll

Förvaltningen ansvarar för att genomföra årliga verksamhetsuppföljningar för de verksamheter som drivs i egen regi och på entreprenad samt de privata verksamheter i valfrihetssystemet som finns i stadsdelen. På uppdrag av äldreförvaltningen genomför också stadsdelsförvaltningen verksamhetsuppföljningar på andra privata vård- och omsorgsboende och vid privata hemtjänstutförare som ingår stadens valfrihets- kundvalssystem och som fördelats mellan stadsdelsförvaltningarna. Verksamhetsuppföljningarna anmälas till stadsdelsnämnden och äldrenämnden.

Vid entreprenaderna genomförs också avtalsuppföljning samt oanmälda besök dag-, kvälls-/nattetid av förvaltningens medicinskt ansvarig sjuksköterska MAS och uppföljare/administrativ sekreterare. För 2014 utökas de oanmälda nattbesöken till att även omfatta äldreomsorgens verksamhet i egen regi.

Förvaltningens medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) genomför varje år en kartläggning av hälso- och sjukvårdsinsatser/kvalitetsindikatorer i stadsdelens särskilda boendeformer i egen regi och på entreprenad. Resultatet redovisas till stadsdelsnämnden i en rapport.

Enheter som bedriver hälso- och sjukvård lämnar en patientsäkerhetsberättelse.

På individnivå gör biståndshandläggarna individuppföljning för att säkerställa att den enskilde får sina insatser utförda enligt beslut och genomförandeplanen.

En ny fördjupad modell för kvalitetsuppföljning med observationer på vård- och omsorgsboende, både egen regi och privat regi, införs inom äldreomsorgen. Utgångspunkten är att genom ett brukarperspektiv fånga upp professionell kvalitet i mötet mellan brukare och vårdpersonal. Syftet är att utveckla verksamhetens kvalitet och återföring ges till verksamhetschef/enhetschefen. Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning har en halvtids observatör.

Årliga liknande brukarundersökningar genomförs av såväl Socialstyrelsen som Stockholms stad. Fr.o.m. 2014 ersätts stadens brukarundersökningar med Socialstyrelsens undersökningar.

Äldreboendeplanering

I frågor om boendeplanering för äldre samarbetar förvaltningen med Skärholmens och Älvsjöes stadsdelsförvaltningar i region Västra Söderort samt i dialog med äldreförvaltningen och Micasa AB. Förvaltningarna tar varje år fram en aktuell äldreboendeplan för regionen, som

lämnas till äldreförvaltningen som underlag till stadens gemensamma planering. Regionens äldreboendep lan redovisas i samband med stadsdelsnämndens treårsplan.

I Hägersten-Liljeholmen stadsdelsområde finns 260 vård- och omsorgsplatser varav 157 platser drivs på entreprenad och 103 platser i egen/kommunal regi. I stadsdelen finns också det privata äldreboendet Rosengården med ett åttiotal platser samt vård- och omsorgsboendet La Casa med ett trettiotal platser för spansktalande.

De två servicehusen Fruängsgården och Trekanten drivs i kommunal regi. Av stadens budget framgår att valfrihetssystem för servicehus ska utredas.

Vid Axelsbergs vård- och omsorgsboende finns tre avdelningar för demensvård, två för somatisk vård samt en för korttidsvård. Alla avdelningar har samma utformning med nio lägenheter och gemensamma utrymmen. Efterfrågan på demensplatser har minskat medan det finns kö till de somatiska platserna. Förvaltningen avser därför att utreda en eventuell omvandling av demensplatser till platser för somatisk vård.

Vid Axelsberg finns det två hus för seniorboende. För seniorboende behövs inget biståndsbeslut, utan den äldre väljer själv när man vill flytta dit genom att ställa sig kö till bostadsförmedlingen. Boendeformerna drivs av stadens fastighetsägare Micasa AB.

Samhällsplanering

Organisation

Avdelningen är en administrativ enhet med stödfunktioner för förvaltningens verksamheter. Inom avdelningen finns också ansvaret för underhåll och drift av stadsdelens parkmiljöer samt övriga stadsmiljöfrågor som rör stadsdelen

Budget

Mnkr	Kostnader	Intäkter	Varav omslutningsförändringar	
			förändringar	Netto
Nämnd- och förvaltningsadministration	11,6	0,0	0,0	11,6
Stadsmiljöverksamhet	13,3	0,0	0,0	13,3
Avskrivningar	2,8	0,0	0,0	2,8
Internränta	1,2	0,0	0,0	1,2
Verksamhet för barn, kultur och fritid	2,7	0,0	0,0	2,7
Summa avdelningen	31,6	0,0	0,0	31,6

Avdelningens budget uppgår till 31,6 mnkr netto, vilket är en ökning med 0,7 mnkr jämfört med verksamhetsplan för 2013. Ökningen beror huvudsakligen på omdisponering av personalkostnader.

Personal

Avdelningen leds av en avdelningschef och består av en preventionssamordnare, en intendent för säkerhet, larm och telefoni, en hyresadministratör, två parkingenjörer, två lokalintendenter, en förskolechef/projektledare samt en utredare i stadsmiljöfrågor.

Verksamhet

Avdelningen sköter stadsdelsnämndens lokalförsörjning, hanterar hyreskontrakt och hyror

samt övriga lokalrelaterade frågor. En stor del av avdelningens arbete innebär att utveckla nya lokaler för förskolor i stadsdelen för att möta den ständigt ökande efterfrågan på förskoleplatser. Avdelningen bevakar samhällsplaneringsfrågor, svarar på remisser i samhällsbyggnadsfrågor samt tar fram underlag och gör analyser för verksamheternas lokalbehov, deltar i planprocesser och vid utvecklingen av nya parker i stadsdelsområdet. Vidare ansvarar avdelningen för IT och säkerhetsfrågor samt för samordning och utveckling av drog- och brottsförebyggande arbete och tobaks- och folkölstillsyn. Nämndens ansvar för stadsmiljöfrågor avseende investeringar, drift och underhåll av park- och naturmark hanteras inom avdelningen. Avdelningen handlägger också ansökningar om lokala verksamhetsbidrag och arrangörstöd. Ansvaret för konsumentvägledning ligger på avdelningen men utförs av Råd & Rön AB.

Under 2014 kommer arbetet fortsätta med fokus på utveckling av parkfrågor, med noggrann uppföljning av entreprenörsavtalen och beställningar. Avdelningen tog under 2013 fram ett program för upprustning av Aspuddens parklek. Under 2014 och 2015 fortsätter arbetet med projektering och genomförande av upprustningen. Det trygghetsskapande arbetet fortsätter i Lokala Brottsförebyggande rådets arbetsgrupper som samordnas av avdelningen. Utvecklingen av förskolelokaler kommer att fortsätta under året. Avdelningen ser i samråd med social omsorg fortlöpande över möjligheterna att inrätta bostäder med särskild service i kommande nybyggnation i stadsdelsområdet i dialog med berörda fackförvaltningar och byggherrar. Avdelningen kommer att arbeta för en fortsatt stor andel elbilar i förvaltningens fordonsflotta samt förbereda för möjligheter till utsortering av matavfall på berörda enheter.

Vid upprustning och nyanläggning av parker med investeringsmedel samt vid drift och underhåll av offentliga miljöer har avdelningen alltid ett tillgänglighetsperspektiv med utifrån stadens riktlinjer. Nämnden ansöker om totalt 8 mnkr för tillgänglighetsinvesteringar under 2014.

Förvaltningen bidrar till att uppfylla stadens mål om en trygg, säker och ren stad genom det fortlöpande arbetet med underhåll och städning av stadsdelsområdets parkmiljöer med fokus på trygghet och trivsel. Under våren genomför förvaltningen en årlig vårstädningsskampanj med skolklasser och föreningar. Nämnden ansöker om 250 000 kr utifrån Vackra Stockholm för underhållsinsatser i lekparken inom stadsdelsområdet. Åtgärder planeras också utifrån Boppedialogen i Fruängen som hölls i september 2013. Bland annat kommer en mindre bollplan att anläggas med konstgräs i Fruängen.

Arbetet med att identifiera sårbarheter som kommer att ligga till grund för förebyggande eller minimerande åtgärder under året har påbörjats.

Genom en rad aktiviteter arbetar förvaltningen med tillgänglighetsfrågor som rör lokaler, fritidsverksamhet och lekparken.

Administration

Organisation

Avdelningen leds av avdelningschefen och avdelningen ansvarar för förvaltningens gemensamma administration som HR, kansli, uppföljning av nämndens medicinska ansvar och rehabilitering inom äldreomsorg, ekonomi, kommunikation och upphandling. Under avdelningen finns två enheter, ekonomienheten och kommunikationsenheten.

Budget

Mnkr	Kostnader	Intäkter	Varav omslutningsförändringar	
			förändringar	Netto
Nämnd och förvaltningsadministration	34,1	0	0	34,1
Arbetsmarknadsåtgärder, feriearbetare	0,4			0,4
Summa avdelningen	34,5	0,0	0,0	34,5

Avdelningens budget uppgår till 34,5 mnkr netto vilket är en ökning med 1,1 mnkr jämfört med föregående år. I budgeten ingår även kostnader för feriearbete.

Personal

Administrativa avdelningen består av en avdelningschef, en nämndsekreterare, en registrator, två medicinskt ansvariga sjuksköterskor, en halvtidsanställning administrativ sekreterare för uppföljning inom äldreomsorgen, tre HR-konsulter, en personalkonsulent samt en halvtidsanställning arkivassistent.

Ekonomienheten

En ekonomichef, fyra controllers, en redovisningsansvarig och en redovisningsekonom.

Kommunikationsenheten

En kommunikationschef, en paraply- och upphandlingssamordnare, en utredare och en projektledare.

Verksamhet

Avdelningen ansvarar för förvaltningens övergripande ekonomiarbete som t.ex. budget, uppföljning, redovisning och bokslut, stöd och service till enheterna, nämndadministrationen till stadsdelsnämnden och sociala delegationen, upphandlingar, informationsfrågor samt har hand om förvaltningens diarium och arkiv.

En god eftersöknings möjlighet i diariet efter handlingar ska finnas både på intranätet och internet. Rutinerna anpassas efter den utveckling som sker inom e-tjänster. Avdelningen arbetar för att språket i nämndhandlingarna ska vara tydligt och enkelt samt samordnar och ger stöd för förvaltningens interna och externa kommunikation.

Under 2014 kommer arbetet att fortsätta med Agresso e-handel för beställningar av livsmedel, förbrukningsmaterial och kontorsmaterial.

Avdelningens HR-funktion arbetar förvaltningsövergripande och utarbetar riktlinjer, ger konsultativt stöd, bistår med lag- och avtalstolkning, informerar och utbildar förvaltningens chefer inom personalområdet. Exempel på områden är arbetsrätt, rekrytering/anställning, arbetsmiljö, omställning, rehabilitering, lönefrågor, förhandlingar, jämställdhet och likabehandling.

Medicinskt ansvarig sjuksköterska följer upp nämndens medicinska ansvar i de särskilda boendeformerna och rehabilitering inom äldreomsorg samt arbetar med patientsäkerhetsfrågor i syfte att förhindra vårdskador inom de områden som stadsdelsnämnden har hälso- och sjukvårdsansvar för. Älvsjö och Skärholmens stadsdelsförvaltningar köper uppföljning av nämndens medicinska ansvar samt rehabilitering inom äldreomsorg av förvaltningen. Under hösten

2014 kommer ett digitalt dokumentationssystem för hälso- och sjukvård att införas. Förvaltningen är representerad i stadens centrala arbetsgrupp som arbetar med införandet.

I avdelningens arbete ingår att upprätta övergripande styrdokument och erbjuda stöd inom olika utvecklings- och uppföljningsområden samt att samordna rekryteringen av feriearbetare.

Avdelningen samordnar Vision Söderort och samarbetet med det lokala näringslivet i Hägersten-Liljeholmen samt samordnar kris- och katastrofledningsarbetet. Ett utvecklingsarbete genomförs tillsammans med styrgruppen för Telefonplan och lokal arbetsgrupp, Local Implementation Group, inom ramen för Cross Innovation, ett EU och Interreg IVC projekt.

Avdelningen följer upp aktivitetsplanen för konkurrensutsättning och administrerar övriga upphandlingar samt ansvarar för paraplysamordningen.

KF:s inriktningsmål:

1. Stockholm är en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök

Nämndens aktivitetsplan för konkurrensutsättning ska genomföras.

Förvaltningen fortsätter sin samverkan med Jobbtorg Skärholmen och med arbetsförmedlingen i syfte att personer som uppbär ekonomiskt bistånd ska få arbete. Antalet bidragsberoende personer är lågt i stadsdelsområdet jämfört med staden som helhet. Inga förändringar förväntas i detta om inte det sker stora förändringar i omvärlden som påverkar arbetsmarknad och trygghetssystem.

Förvaltningen arbetar kontinuerligt med att uppnå stadens miljömål. Förvaltningen bidrar till stadens mål genom att miljöanpassa sina verksamheter.

Förvaltningen ska också underlätta stadens planprocess genom korta handläggningstider. För att bidra till en snabbare planprocess deltar förvaltningen tidigt i processen för att hindra uppskov med remissyttranden. Förvaltningen har också tagit fram en plan för utbyggnad av bostäder med särskild service i stadsdelen med målsättningen att färdigställa ett boende per år.

Förvaltningen verkar för att öka antalet barn och ungdomar i egen skapande verksamhet. Därutöver bidrar förvaltningen till att uppfylla målet att Stockholm ska upplevas som en ren, vacker och trygg stad genom avtal med entreprenörer och andra intressenter samt genom att fortsätta utveckla det trygghetsskapande arbetet.

Stadsdelsnämnden ska verka för ett gott samarbete med det lokala näringslivet samt utveckla arbetet i enlighet med kommunfullmäktiges beslut om Söderortsvisionen.

Genom hanteringen av kultur- och föreningsbidrag bidrar nämnden till möjligheter för medborgare att utöva kulturverksamhet. I samband med exploateringsprojekt i stadsdelsområdet bevakar förvaltningen möjligheterna att utveckla tillgången till lek, rekreation och spontanidrott.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 Företag väljer att etablera sig i Stockholm framför andra städer i norra Europa

Verksamheter som ska konkurrensutsättas under planperioden beskrivs i nämndens aktivitetsplan för konkurrensutsättning. Verksamheter som redan konkurrensutsätts genom kundvalsmodellen exempelvis förskolor och hemtjänst berörs inte. Nämnden kommer att säkerställa att kommunfullmäktiges mål för verksamheterna uppnås genom att ta fram kravspecifikationer som utgår från de mål och åtagande/kvalitetsgarantier som har beslutats. Upphandlingar kommer att utformas så att även mindre aktörer ska kunna lägga anbud. Nämnden samverkar och samarbetar om upphandling av enstaka tjänster med andra förvaltningar. För de verksamheter där det finns ett intresse bland medarbetarna att starta företag och lämna ett anbud i konkurrens, kommer nämnden inte att lägga egenregianbud. För verksamheter där det inte finns något sådant intresse kommer det att prövas i särskild ordning innan nämnden tar ställning till om ett egenregianbud kommer att utarbetas.

Samarbetet med det lokala näringslivet i Hägersten-Liljeholmen fortsätter liksom utvecklingen av arbetet som görs i enlighet med visionen och handlingsplanen för Söderort. Telefonplan anges som ett utvecklingsområde i Vision 2030.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel upphandlad verksamhet i konkurrens	37 %	37 %	År

Nämndmål:

Nämnden ska bidra till att Stockholm ska bli norra Europas mest företagsvänliga stad

Förväntat resultat

Att de planerade verksamhetsupphandlingarna i aktivitetsplanen genomförs, att förvaltningen arbetar för att stärka varumärket för Telefonplan samt att kunskaperna ökar om hur en stad kan utveckla ett stöd för kulturella och kreativa näringar bland annat genom EU-projektet Cross Innovation.

VP kommentar

Ett samarbete med det lokala näringslivet i Hägersten-Liljeholmen har pågått sedan länge och kommer att fortsätta genom att förvaltningen medverkar som representant i företagarföreningarna. Förvaltningen fortsätter att utveckla arbetet i enlighet med vision 2030 och handlingsplanen för Söderort. Förvaltningen bidrar till stadens mål genom att genomföra verksamhetsupphandlingarna enligt aktivitetsplanen i samarbete med berörda verksamheter. Under året kommer att förvaltningen fortsätta att arbeta enligt kommunikations- och aktivitetsplanen för Telefonplan samt medverka i projektet Cross Innovation. Ett viktigt fokus under 2014 är bidra med erfarenheter till Innovationskraft Stockholm och öka kunskaperna om möjligheter för de kulturella och kreativa näringarnas internationalisering i enlighet med Stockholms stads internationella strategi.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2 Invånare i Stockholm är självförsörjande

Antalet bidragsberoende personer är lågt i stadsdelsområdet jämfört med staden som helhet. Inga förändringar förväntas i detta om inte det sker stora förändringar i omvärlden som påverkar arbetsmarknad och trygghetssystem. För de bidragssökande personer som behöver stöd i att få egen försörjning samarbetar förvaltningen med framför allt Jobbtorg Stockholm men också med Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och behandlande läkare.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Antal praktikplatser som kan tillhandahållas för de aspiranter som Jobbtorg Stockholm kan matcha	56 st	1600 st	Tertial
Andel barn som lever i familjer som är beroende av ekonomiskt bistånd	1,3 %	4,0 %	Tertial
Andel personer beroende av ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	0,9 %	2,0 %	Tertial
Andel vuxna som har ett långvarigt beroende av ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	0,5 %	1,2 %	Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnderna ska samverka med arbetsmarknadsnämnden och socialnämnden i syfte att främja samordning, utveckling och en effektiv uppföljning av stadens arbetsmarknadsåtgärder	2014-01-01	2014-12-31
Stadsdelsnämnderna ska intensifiera arbetet med att identifiera felaktiga utbetalningar samt mäta effekten av arbetet.	2014-01-01	2014-12-31

Nämndmål:

Andelen bidragstagare i befolkningen ska minska.

Förväntat resultat

Andelen invånare i stadsdelsområdet som har annan försörjning än ekonomiskt bistånd ska öka.

VP kommentar

Andelen bidragstagare sjunker kontinuerligt till följd av den ändrade befolkningsstrukturen i området. Av de bidragssökande finns ett tämligen stort antal personer som varit beroende av ekonomiskt bistånd under mycket lång tid. Under 2014 kommer förvaltningen att arbeta särskilt med att försöka hjälpa dessa klienter till annan försörjning, bl.a. genom kartläggning med stadens nya bedömningsinstrument och erbjudanden om insatser i samarbete med arbetsmarknadsförvaltningen.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3 Stockholms livsmiljö är hållbar

Miljöarbetet som genomförs i nämndens verksamheter utgår från de mål och indikatorer som fastställts av kommunfullmäktige. Nämndens miljöhandlingsplan som utgår från Stockholms miljöprogram ligger till grund för nämndens miljöarbete.

Indikator	Årsmål	KF:s års- mål	Periodici- tet
Andel dubbdäck	0 %	tas fram av nämnden/styrelsen	År
Andel ekologiska livsmedel i stadens egna verksamheter	20 %	20 %	Tertial
Andel elbilar	45 %	9 %	År
Andel miljöbilar i stadens bilflotta	100 %	100 %	Tertial
Andel miljöbränslen i stadens etanol- och biogasfordon	45 %	tas fram av nämnd/styrelse	Halvår
Andel relevanta upphandlingar av varor och tjänster där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår	100 %	tas fram av nämnd/styrelse	År
Elanvändning per kvadratmeter	65 kwh/kvm	33 kWh	År
Mängden matavfall som stadens verksamheter sorterar ut för biologisk behandling	45 %	fastställs 2014	År

Nämndmål:

Verksamheterna bedrivs med lägsta möjliga miljöbelastning

Förväntat resultat

Att nämndens verksamheter bedrivs med lägsta möjliga miljöbelastning.

VP kommentar

Förvaltningen bidrar till stadens mål genom att miljöanpassa sina verksamheter. Genomförande av hämtning av matavfall i berörda verksamheter kommer att fortsätta under 2014. Vid investeringar i inventarier och maskiner är inriktningen att byta ut äldre kyl- och frysanläggningar, torkskåp med mera i syfte att bidra till minskad energiförbrukning. Under året kommer befintliga bilar att bytas ut mot elbilar där så är möjligt när leasingavtalen löper ut. Ett viktigt fokus under 2014 är fortsatt information och tydliga anvisningar för att enheterna ska tanka alternativa drivmedel.

Indikator	Årsmål	KF:s års- mål	Periodici- tet
Andel remissyttranden över detaljplaner där förvaltningen bevakar frågor ur perspektivet hållbar stadsutveckling	100 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Ersätta befintliga bilar då avtalen löper ut under året, med elbilar där det är möjligt.	2014-01-01	2014-12-31
Genom informationsinsatser säkerställa att de enheter som berörs tankar förnyelsebart drivmedel när detta finns att tillgå på tankstationerna.	2014-01-01	2014-12-31
Inventering av samtliga enheter som tillhandahåller mat i syfte att genomföra utsortering av matavfall.	2014-01-01	2014-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4 Det byggs många bostäder i Stockholm

För att bidra till en snabbare planprocess deltar förvaltningen tidigt i processen för att hindra uppskov med remissyttranden. Förvaltningen har också tagit fram en plan för utbyggnad av bostäder med särskild service i stadsdelen med målsättningen att färdigställa ett boende per år.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Antal färdigställda bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	7	tas fram av nämnden	År
Antal påbörjade bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	14	tas fram av nämnden	År

Nämndmål:

Nämnden ska bidra till en effektivare planprocess

Förväntat resultat

Att förvaltningen bidrar till en effektivare planprocess.

VP kommentar

Genom information i tidigt skede om kommande planprojekt till nämnden samt genom tidig dialog med ansvariga förvaltningar ska stadsdelsförvaltningen vara väl förberedd i samråds-skedet. På så sätt kan begäran om uppskov med yttrande över nya detaljplaner undvikas.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Ge tidig information till nämnden om kommande planprojekt.	2014-01-01	2014-12-31

Nämndmål:

Nämnden ska verka för att nya bostäder med särskild service byggs i stadsdelsområdet

Förväntat resultat

Att fler personer med funktionsnedsättning kan få en lämplig bostad i stadsdelsområdet.

VP kommentar

Förvaltningen bevakar fortlöpande möjligheterna att inrätta bostäder med särskild service i

kommande nybyggnation i stadsdelsområdet i dialog med fackförvaltningarna och byggher-
rar. Under 2014 öppnas sju servicelägenheter vid Främlingsvägen i Midsommarkransen och
under 2015 planeras sju servicelägenheter i kv Golvläggaren i Årstadal. Förvaltningen plane-
rar att bostäder med särskild service inrättas inom den kommande nybyggnationen i Aspud-
den-Midsommarkransen under åren 2016 och 2017. Målet är att ett projekt per år genomförs i
stadsdelsområdet.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen ska öppna en ny grupp- eller servicebostad varje år.	2014-01-01	2014-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.6 Stockholmarna är nöjda med kultur- och idrottsmöjligheterna i Stock- holm

Genom hanteringen av kultur- och föreningsbidrag bidrar nämnden till möjligheter för med-
borgare att utöva kulturverksamhet. I samband med exploateringsprojekt i stadsdelsområdet
bevakar förvaltningen möjligheterna att utveckla tillgången till lek, rekreation och spontanid-
rott.

Nämndmål:

Boende i Hägersten- Liljeholmen upplever ett varierat och tillgängligt kultur- och idrottsliv

Förväntat resultat

Att boende i Hägersten-Liljeholmen upplever ett varierat och tillgängligt kultur- och idrotts-
liv.

VP kommentar

Förvaltningen arbetar med att göra det lokala kulturutbudet mera tillgängligt. Barn och ung-
domar är prioriterade i förvaltningens satsningar där de ska ges möjligheter att uppleva och
själva utöva kulturaktiviteter. Varje barn i förskolan erhåller en kulturpeng. I samband med
utveckling och exploateringar i området lyfter förvaltningen fram behovet av möjligheter till
spontan lek och idrott. Under 2013 har ett program för upprustning av Aspudsparken tagits
fram, i det arbetet har tillgänglighetsaspekten bevakats och även i kommande projektering och
genomförande bevakas detta. Under 2014 anlägger förvaltningen en mindre bollplan i
Fruängen med konstgräs för att öka möjligheterna till spontanidrott i stadsdelen.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen anlägger konstgräsplan på den lilla bollplanen bredvid Fruängens skola.	2014-01-01	2014-12-31
Förvaltningen ska se till att tillgänglighetsaspekter beaktas vid Aspudsparkens upprustning.	2014-01-01	2014-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.7 Stockholm upplevs som en trygg, säker och ren stad

Förvaltningen bidrar till att uppfylla stadens mål genom det fortlöpande arbetet med underhåll och städning av stadsdelsområdets parkmiljöer med fokus på trygghet och trivsel. Tillsammans med exploateringskontoret och trafikkontoret ser förvaltningen också över den fysiska miljön och tillgängligheten i området i syfte att genomföra förbättringar vid behov. Förvaltningen fortsätter under året att utveckla det trygghetsskapande arbetet som sker genom Lokala Brottsförebyggande Rådets (Lokala BRÅ) olika arbetsgrupper utifrån den framtagna handlingsplanen och samverkansöverenskommelser med berörda aktörer. Nämnden söker medel för 2014 till åtgärder utifrån Vackra Stockholm samt för tillgänglighetsåtgärder i stadsdelens utemiljö.

Indikator	Årsmål	KF:s års-mål	Periodicitet
Andelen som upplever trygghet i den stadsdel där man bor	81 %	73 %	År
Stockholmarnas nöjdhet med skötsel av park och grönområden	62 %	62 %	År
Andel genomförda åtgärder inom ramen för RSA	100 %	100 %	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Socialnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna implementera stadens program för kvinnofrid och riktlinjer för personal inom socialtjänsten som möter våld i nära relationer i stadens verksamheter.	2014-01-01	2014-12-31
Stadsdelsnämnderna ska utveckla arbetet med ett könsneutralt förhållningssätt i arbetet med våld i nära relationer.	2014-01-01	2014-12-31
Stadsdelsnämnderna ska i enlighet med kommunstyrelsens beslut implementera riktlinjer för idéburen stadsförbättring	2014-01-01	2014-12-31

Nämndmål:

Boende i Hägersten-Liljeholmen känner sig trygga

Förväntat resultat

Att de boende i Hägersten-Liljeholmen känner sig trygga.

VP kommentar

Förvaltningen arbetar fortlöpande med underhåll av stadsdelens parkvägar med fokus på skymmande buskage, skymd belysning samt renhållning för att öka den upplevda tryggheten i stadsdelsområdet. Trygghetsvandringar genomförs varje år och kommer även att genomföras under 2014 då boende bjuds in för att ges möjlighet att lämna synpunkter på närmiljön. Under året kommer arbetet med att minska ungdomars användning av tobak, alkohol och narkotika fortsätta genom Lokala BRÅ:s olika samverkansgrupper. På samma sätt arbetar förvaltningen vidare med ökad trygghet för äldre samt att skapa tryggare och trivsammare centrum.

Indikator	Årsmål	KF:s års- mål	Periodici- tet
Andelen unga som har kommit till samtal på kallelse från socialtjänst enheten underrättelse från polisen om misstänkt förstagångsbrott (24-timmarsregeln)	90 %		År
Andel ungdomar i andra årskursen på gymnasiet som i Stockholmsenkäten uppger att de inte använder alkohol.	14,5 %		År
Andel ungdomar i andra årskursen på gymnasiet som i Stockholmsenkäten uppger att de inte använder narkotika.	72 %		År
Andel ungdomar i andra årskursen på gymnasiet som i Stockholmsenkäten uppger att de inte använder tobak.	61,5 %		År
Andel ungdomar i klass 9 som i Stockholmsenkäten uppger att de inte använder alkohol.	39,5 %		År
Andel ungdomar i klass 9 som i Stockholmsenkäten uppger att de inte använder narkotika.	90 %		År
Andel ungdomar i klass 9 som i Stockholmsenkäten uppger att de inte använder tobak.	79,5 %		År
Andelen som känner oro för att utsättas för brott någon gång i månaden eller oftare.	13 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Arbeta för att minska tobak-, alkohol- och narkotikaanvändningen bland ungdomar.	2014-01-01	2014-12-31
Arbeta med ökad trygghet för äldre.	2014-01-01	2014-12-31
Arbeta vidare med tryggare och trivsammare centrumgruppen	2014-01-01	2014-12-31
Fortsatt arbete med samverkansgruppen för skola, förskola, polis, socialtjänst och fritid.	2014-01-01	2014-12-31
Genomföra tobaks- och folkölstillsyn enligt kommunfullmäktiges riktlinjer.	2014-01-01	2014-12-31
Genomföra trygghetsvandringar i stadsdelsområdet.	2014-01-01	2014-12-31
Minst en krisledningsövning ska genomföras under året.	2014-01-01	2014-12-31

Nämndmål:

Stadsdelens parker upplevs rena

Förväntat resultat

Att stadsdelens parker upplevs som rena genom de insatser inom drift- och underhåll som förvaltningen genomför.

VP kommentar

Förvaltningen strävar ständigt efter att stadsdelens parker ska upplevas som rena. Det sker genom entreprenöravtalet för parkskötsel och fortlöpande uppföljning av att avtalet följs. Vid behov sätts fler papperskorgar ut och extra städning beställs vid ovanligt hög belastning på stadsdelens rekreationsytor.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Genomföra en utökad gallring av sly längs gångvägar och i parker samt utökad städning i parker om medel erhålls från Vackra Stockholm.	2014-01-01	2014-12-31

Nämndmål:

Stadsdelsnämndens verksamheter och lokaler ska vara tillgängliga för alla

Förväntat resultat

Alla ska kunna besöka nämndens lokaler och ta del av nämndens information utan att eventuell funktionsnedsättning ska utgöra ett hinder för detta.

VP kommentar

Inom social omsorg arbetar flera enheter med att göra sin information mer tillgänglig för brukarna genom att t.ex. skriva lättläst eller använda kommunikationshjälpmedel.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Att i en eller några lekparker i stadsdelen genomföra åtgärder som höjer tillgängligheten. Aktiviteten är beroende av om sökta tillgänglighetsmedel erhålls.	2014-01-01	2014-12-31
Förvaltningen ska göra ljudmätningar på fem nya förskolor.	2014-01-01	2014-12-31
Förvaltningen ska se till att alla nybyggda förskolor är tillgängliga.	2014-01-01	2014-12-31
Förvaltningen ska ta fram en rutin för att mäta ljudnivån på förskolor.	2014-01-01	2014-12-31

KF:s inriktningsmål:

2. Kvalitet och valfrihet utvecklas och förbättras

Verksamheten arbetar kontinuerligt med systematisk kvalitetsutveckling. Stadsdelsnämndens mål har en tydlig koppling till förskolans styrdokument. Enheternas åtaganden är bland annat baserade på resultat från brukarundersökningar och förtydligas med förväntade resultat som följs upp under året.

Kontinuerliga uppföljningar görs där resultaten analyseras och ligger till grund för fortsatt utveckling av verksamheten. Förskolorna använder brukarundersökningar, självvärderingar och pedagogisk dokumentation för att få en samlad bedömning av verksamheten. Detta ligger till grund för 2014 års utvecklingsområden. Interna och externa inspektioner samt dialoger och seminarier i olika forum bidrar till ökad kvalitet. Medarbetarnas kompetens delaktighet och engagemang är viktiga för verksamhetens kvalitet och utveckling.

Inom social omsorg sker en ständig översyn av utförarverksamheterna för att de ska tillgodose nya och förändrade behov hos brukaren. Kvaliteten i insatserna kontrolleras bl.a. genom egna brukarundersökningar och verksamhetsuppföljningar. Avtalsuppföljningar av verksamheten hos entreprenaddrivna verksamheterna görs kontinuerligt under avtalstiden. Under 2014 kommer avdelningen att ta fram en modell för fördjupad uppföljning av verksamheten hos de egna utförarna. Avdelningen kommer också att stödja samtliga sina enheter i deras systematiska kvalitetsarbete.

Äldreomsorgens mål för verksamheten är att se till att de äldre och deras anhöriga är nöjda med bemötandet och utförandet av insatserna. Det nya tidsregistreringssystemet som införs 2014 för hemtjänsten innebär att det blir enklare att följa upp att den äldre får sina beviljade insatser utförda. Enheternas systematiska kvalitetsarbete ska fortsätta att utvecklas, där resultat från brukarundersökningar, verksamhetsuppföljningar, kontroller samt synpunkter och klagomål analyseras och tas tillvara för att förbättra verksamheten. Kontinuitet, delaktighet och dialog med anhöriga är viktiga delar i verksamheternas utvecklingsarbete. Vid vård- och omsorgsboende är måltiden och meningsfulla aktiviteter förbättringsområden för 2014 samt att utveckla informationen om verksamheten, t.ex. om aktivitetsutbudet.

Förvaltningen genomför verksamhetsuppföljning, avtalsuppföljning, anmälda och oanmälda besök i äldreomsorgens verksamheter. Oanmälda besök genomförs vid de entreprenaddrivna verksamheterna och genomförs 2014 även vid äldreomsorgens verksamhet i egen regi.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1 Stockholmarna upplever att de erbjuds valfrihet och mångfald

Brukarna får god information om förskolor och valmöjligheter via stadens webbsida. I stadsdelen finns kommunala och privata förskolor samt kooperativ och familjedaghem. Privata anordnare av inbjuds till informationsmöten och uppmuntras att starta förskolor i stadsdelens område.

Inom social omsorgs verksamhetsområde råder valfrihet för utförande av många insatser inom socialpsykiatri och stöd och service för personer med funktionsnedsättning. I samband med utredning och beslut om insats informeras brukarna om vilka utförare som de kan välja mellan. Flera enheter arbetar med att anpassa informationen så att den blir så tillgänglig som möjligt för brukarna, t.ex. genom att den skrivs på lättläst svenska. Både kommunala och privata utförare informerar om sina verksamheter på Jämför service. Brukarnas upplevelse av valfriheten och mångfalden mäts i stadens brukarundersökningar.

Inom äldreomsorgen finns valfrihet för hemtjänst, vård- och omsorgsboende och dagverksamhet. Detta innebär att den äldre efter biståndsbedömning själv väljer utförare. Biståndshandläggarna har en konsumentvägledande roll och informerar om stadens valfrihetsmodeller. Information ges också genom Äldre Direkt och på stadens webb, Jämför Service. De äldre och deras anhöriga känner väl till stadens valfrihet inom äldreomsorgen.

Inom stadsdelen finns det en mångfald av verksamheter och utförare att välja mellan. För hemtjänst finns det ett 100-tal hemtjänstutförare, varav en kommunal utförare. Det är ett 50-tal hemtjänstutförare som har uppdrag inom stadsdelen. Ca 58 % av hemtjänsttagarna i Hägersten-Liljeholmen väljer hemtjänstutförare i privat regi och 42 % i kommunal regi.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel brukare som upplever att de har valmöjlighet inom barnomsorg	72 %	77 %	År
Andel brukare som upplever att de har valmöjlighet inom omsorg om personer med funktionsnedsättning	69 %	69 %	År
Andel brukare som upplever att de har valmöjlighet inom äldre-	90 %	90 %	År

Indikator	Årsmål	KF:s års- mål	Periodici- tet
omsorg, hemtjänst			
Andel brukare som upplever att de har valmöjlighet inom äldreomsorg, vård- och omsorgsboende	84 %	84 %	År

Nämndmål:

Brukarna ska ges ökade möjligheter till aktiva val genom en tillgänglig och tydlig information om verksamheten och utförare

Förväntat resultat

Brukarna ska på ett välinformerat sätt kunna välja en utförare som ger den insats som brukarna önskar och fått beviljad.

VP kommentar

Brukarna får god information om förskolor och valmöjligheter via stadens websida. I stadsdelen finns kommunala och privata förskolor samt kooperativ och familjedaghem. Privata anordnare av inbjuds till informationsmöten och uppmantras att starta förskolor i stadsdelens område.

Inom social omsorgs verksamhetsområden råder valfrihet för utförande av många insatser inom socialpsykiatri och stöd och service för personer med funktionsnedsättning. I samband med utredning och beslut om insats informeras brukarna om vilka utförare som de kan välja mellan. Flera enheter arbetar med att anpassa informationen så att den blir så tillgänglig som möjligt för brukarna, t.ex. genom att den skrivs på lättläst svenska. Både kommunala och privata utförare informerar om sina verksamheter på Jämför service.

Inom äldreomsorgen finns valfrihet för hemtjänst, vård- och omsorgsboende och dagverksamhet. Biståndshandläggaren informerar brukarna om vilka utförare de kan välja för den beviljade insatsen. En hemtjänstkatalog finns över aktuella hemtjänstutförare i stadsdelen. Förvaltningen har uppdaterat den egna informationsfoldern "Äldreomsorgen A-Ö" som ska skickas ut till alla 80-åringar i stadsdelen.

Äldreomsorgens enheter har också egna informationsbroschyrer om sina verksamheter. På Jämför service på stadens webbplats kan de äldre jämföra verksamheter och utförare inför sina val. Det är viktigt att all information om verksamheterna är aktuell.

ÄldreDirekt i staden ger råd, stöd och vägledning om äldreomsorgens insatser. Äldre och anhöriga kan även vända sig till stadsdelens Äldrestöd för fördjupad information, råd och stöd.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsförvaltningen bjuder in de fristående förskolorna inom stadsdelen till dialog.	2012-01-01	2014-12-31
Förvaltningen ska fortsätta ge kurser i hur personalen kan skriva enkelt, vårdat och begripligt.	2014-01-01	2014-12-31
Förvaltningen ska se över enheternas information på Jämför service ur ett tillgänglighetsperspektiv.	2013-01-01	2014-12-31
Informationsfoldern Äldreomsorgen A-Ö ska skickas ut till 80-åringar	2011-01-01	2014-02-28

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
i stadsdelen.		
Uppsökande verksamhet ska erbjudas personer över 80 år.	2012-01-01	2014-12-31
Äldre och anhöriga inbjuds till övergripande informationsträffar om äldreomsorg, utförare, föreningar, aktiviteter och brottsförebyggande arbete m.m.	2012-01-01	2014-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2 Barn och elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden

Hägersten-Liljeholmens förskolor arbetar utifrån förskolans läroplan. Läroplanens intentioner speglas i den dagliga verksamheten, miljöns utformning samt personalens förhållningssätt. Nämndens mål för förskolan har formulerats utifrån läroplanens målområden och uttrycker den förväntade kvalitetsutvecklingen.

Utvecklingsområden som förskoleavdelningen satsar på under året är

- **Systematiskt kvalitetsarbete.** Fortsatt arbete med att utveckla kvalitet med hjälp av tydliga mål som har fokus på vad brukarna ska erbjudas.
- **Utveckla arbetet med pedagogisk dokumentation samt kommunikationen med föräldrarna.** Dokumentationen ska synliggöra den verksamhet som bedrivs och vara underlag för samtal om barns utveckling och lärande samt utvärdering av verksamheten.
- **Förstärkta målområdena i förskolans läroplan** som uttrycks i kommunfullmäktiges aktiviteter för förskoleområdet.
- **Samarbete med bibliotek och kulturproducenter** för att uppmärksamma och stödja förskolornas arbete med litteratur och kultur.

Indikator	Årsmål	KF:s års-mål	Periodicitet
Andel enheter som genomför systematiskt barnsäkerhetsarbete	100 %	tas fram av nämnden	År
Andel förskollärare av antal anställda	41 %	41 %	År
Andel nöjda föräldrar	83 %	85 %	År
Antal barn per grupp	16	16	År
Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	5,1	4,9	År
Personalens bedömning av "förskolans förmåga att stödja barns lärande och utveckling"	3,6	3,7	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden ska i samverkan ta fram konkreta strategier för att säkerställa att andelen legitimerade förskollärare ökar	2014-01-01	2014-12-31
Stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden ska säkerställa att handlingsplaner är framtagna för övergången förskola - skola i enlighet med stadens riktlinjer	2014-01-01	2014-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnderna ska erbjuda förskolans medarbetare kompetensutveckling och erbjuda medarbetarna pedagogisk grund- eller vidareutbildning till barnskötare eller förskollärare	2011-01-01	2014-12-31
Stadsdelsnämnderna ska i nära samarbete med utbildningsnämnden och kulturnämnden inom projektet Stockholm högläser verka för att litteratur och läsning ska bli en mer naturlig del i barnens utbildning	2014-01-01	2014-12-31
Stadsdelsnämnderna ska utveckla arbetet med matematik, naturvetenskap och teknik i förskolan	2014-01-01	2014-12-31
Stadsdelsnämnderna ska utveckla arbetet med språkutveckling i förskolan	2014-01-01	2014-12-31

Nämndmål:

1. Förskolan främjar barnens förståelse för grundläggande demokratiska värden.

Förväntat resultat

Likabehandlingsplanerna följs upp, utvärderas, hålls aktuella och revideras utifrån barngruppernas specifika behov. Förskolorna bidrar aktivt till likvärdighet samt breddar barnens lek-mönster och intressen

VP kommentar

Målet och förväntade resultat följs upp genom dialoger mellan förvaltning och förskola om likabehandlingsplanens årliga uppdatering, hur och när har barngruppens behov identifierats samt vilka åtgärder/aktiviteter förskolan har valt utifrån barngruppens behov för att främja förskolans arbete mot diskriminering och kränkande behandling.

Nämndmål:

2. Förskolan ger barnen utmaningar som stimulerar lusten att erövra nya erfarenheter, kunskaper och färdigheter.

Förväntat resultat

Förskolorna följer varje barns utveckling och lärande. Förskolorna ger nya utmaningar utifrån barnens kunskaper, erfarenheter och intressen i språk, matematik, naturvetenskap, teknik och skapande.

VP kommentar

Förskolorna anger tydligt i sina verksamhetsplaner och arbetsplaner, hur de arbetar för att uppnå nämndens mål och förväntade resultat genom att ange egna förväntade resultat som har fokus på vad som förväntas ske i barngruppen.

Arbetsätten som beskrivs ska ha en tydlig koppling till det förväntade resultatet.

Förskolorna utvärderar sitt arbete i relation till läroplansmålen genom att genomföra självvärderingen förskoleindikatorn. En siffra per område anges i ILS-webben och är tillika en indika-

tor.

Förskolorna anger utifrån arbetet med förskoleindikatorn sina främsta styrkor och utvecklingsområden i sin kvalitetsredovisning. Dessa beskrivs i förskolans kvalitetsredovisning.

Nämndmål:

3. Förskolan erbjuder föräldrarna goda möjligheter till samverkan.

Förväntat resultat

Förskolan är tydlig i fråga om mål och innehåll. Förskolan för fortlöpande samtal med föräldrarna kring de egna barnens trivsel, utveckling och lärande. Kommunikationen präglas av respektfullt bemötande och lyhördhet.

VP kommentar

Förvaltningen följer upp nämndmålet genom analys av brukarundersökningens resultat samt dialog med förskolorna om resultatet. Förskolorna analyserar sina resultat och anger vilka styrkor och utvecklingsområden de identifierat utifrån sin analys. Dessa beskrivs i förskolans kvalitetsredovisning.

Nämndmål:

4. Förskolan har ett gott samarbete med skolan, socialtjänsten, landsting och andra parter för att stödja barnets allsidiga utveckling och lärande i ett långsiktigt perspektiv.

Förväntat resultat

Förskolan följer de samverkansmodeller som framtagits gemensamt i stadsdelen. Förskolan finner former för att avrunda och avsluta förskoleperioden. Vid övergångar till nya verksamheter ska särskild uppmärksamhet ägnas de barn som behöver särskilt stöd.

VP kommentar

Avdelningen samverkar med utbildningsförvaltningen om övergång mellan förskola och skola. Gemensamma riktlinjer har utarbetats för detta. Samverkan planeras, följs upp och utvärderas. Barn och föräldrars synpunkter tas tillvara. En liknande samverkan finns mellan förskola, skola och socialtjänst med ett gemensamt formulerat dokument kring hur man arbetar med förebyggande arbete, akuta insatser och övergångar mellan verksamheter där barnens perspektiv ska vara utgångspunkten. Uppföljning av målet sker av gemensamma överenskommelser i de olika fora som finns för samverkan. I kvalitetsredovisningen sammanställs resultat, analys och förslag till utvecklingsåtgärder för förskolorna.

Förskolan följer upp och utvärderar sitt arbete med övergångar och information till och samarbete med föräldrarna kring detta.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3 Stockholmarna upplever att de får god service och omsorg

Förvaltningen strävar efter att den enskilde ska ha inflytande över hur beviljade insatser genomförs. Brukarnas uppfattning om bemötande, tillgänglighet och de insatser som de fått mätts genom olika former av brukarundersökningar. Resultaten från undersökningarna används av enheterna i deras förbättringsarbete.

Indikator	Årsmål	KF:s års-mål	Periodicitet
Andel barn och ungdomar som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen (Utrednings typ BoU eller Vuxen) och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats (inom IoF, BoU och Vuxna, 0-19 år)	80 %	84 %	Tertial
Andel enskilda som ökat sin funktionsförmåga inom socialpsykiatri	68 %	tas fram av nämnden	År
Andel personer med insatser inom socialpsykiatri som är nöjda med hur utredningen av deras behov av stöd genomfördes (IoF)	80 %	80 %	År
Andel ungdomar anmälda för brott som tillsammans med föräldrar eller vårdnadshavare kallats till samtal med socialtjänsten inom 48 timmar	90 %	tas fram av nämnden	År
Andel vuxna som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats (IoF)	77 %	77 %	Tertial
Andelen försökslägenheter som övergått till eget kontrakt relaterat till totala antalet försökslägenheter i nämnden	30 %	20 %	År
Andel genomförda utredningar enligt DUR inom stöd och service för personer med funktionsnedsättning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	80 %	tas fram av nämnden	År
Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	84 %	84 %	År
Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	74 %	74 %	År
Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att stadens inne och utemiljö är tillgänglig och användbar. (Stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	59 %	tas fram av nämnden	År
Andelen barn och ungdomar med funktionsnedsättning som deltar i fritidsverksamhet. (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	75 %	tas fram av nämnderna	År
Andelen personer med funktionsnedsättning som upplever att de har en fungerade bostad (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	83 %	tas fram av nämnden	År
Andelen personer med funktionsnedsättning som övergår till lönearbete efter deltagande i dagliga verksamheter enligt LSS eller dagverksamheter enligt SoL (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	2 %	tas fram av nämnden	År
Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	91 %	91 %	År

Indikator	Årsmål	KF:s års- mål	Periodici- tet
Nöjda brukare - Daglig verksamhet (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	91 %	91 %	År
Nöjda brukare - korttidsboende (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	91 %	91 %	År
Nöjda brukare - LSS-boende, vuxna och barn (Stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	90 %	90 %	År
Andelen nöjda omsorgstagare - biståndsbedömd dagverksamhet (äldreomsorg)	95 %	95 %	År
Andelen nöjda omsorgstagare - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)	85 %	85 %	År
Andelen nöjda omsorgstagare - vård- och omsorgsboende (äldreomsorg)	85 %	85 %	År
Maten smakar bra - Vård och omsorgsboende (äldreomsorg)	77 %	77 %	År
Måltiden är en trevlig stund på dagen - Vård och omsorgsboende (äldreomsorg)	76 %	76 %	År
Omsorgstagarnas upplevelse av hur de kan påverka hur hjälpen utförs - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)	76 %	76 %	År
Omsorgstagarnas upplevelse av trygghet - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)	86 %	86 %	År
Omsorgstagarnas upplevelse av trygghet - vård och omsorgsboende (äldreomsorg)	90 %	90 %	År
Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	
Kommunstyrelsen ska i samråd med socialnämnden och stadsdelsnämnderna utreda en sammanhållen organisation för öppenvårdsinsatser för barn och unga	2014-01-01	2014-12-31	
Socialnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna implementera reviderade riktlinjer för familjehemsvård.	2014-01-01	2014-12-31	
Socialnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna implementera stadens hemlöshetsstrategi.	2014-01-01	2014-12-31	
Socialnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna utveckla formerna för uppföljning av placerade barn och unga i syfte att säkerställa att uppföljning sker på likartat sätt i staden.	2014-01-01	2014-12-31	
Stadsdelsnämnderna ska genomföra uppsökande verksamhet av unga i utanförskap med inspiration av det arbete som sker i Skarpnäcks stadsdelsnämnd.	2014-01-01	2014-12-31	
Stadsdelsnämnderna ska i samråd med bostadsbolagen och fastighetsnämnden inventera möjligheten att bygga om/omvandla befintliga byggnader till gruppboende eller serviceboende	2014-01-01	2014-12-31	
Stadsdelsnämnderna ska redovisa hur arbetet med att tillgodose behovet av bostäder med särskilt stöd och service fortskrider. Arbetet ska redovisas till kommunstyrelsens genomförandegrupp	2014-01-01	2014-12-31	
Stadsdelsnämnderna, exploaterings- samt stadsbyggnadsnämnden ska i samråd med varandra i tidigt skede planera för omsorgslägenheter i stadsutvecklingsområden	2014-01-01	2014-12-31	
Bistå äldrenämnden i att ta fram en utevistelsegaranti för äldre i vård- och omsorgsboenden	2014-01-01	2014-12-31	

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Stadsdelsnämnder ska succesivt under 2014 införa den fördjupade kvalitetsanalysen med uppföljare/observerare för förändrad kravställning och uppföljning	2014-01-01		2014-12-31
Stadsdelsnämnderna ska utöka arbetet och registrerandet i Senior alert och svenska palliativregistret för att gynna verksamhetsutvecklingen inom äldreomsorgen	2014-01-01		2014-12-31
Utveckla stadens information om vård- och omsorgsboendens popularitet	2014-01-01		2014-06-30

Nämndmål:

All myndighetsutövning ska vara rättssäker och tillvara ta den enskildes resurser

Förväntat resultat

Alla som har kontakt med förvaltningens myndighetsutövande enheter ska få sina rättigheter tillgodosedda i samband med utredningar och beslut. Alla ska också känna att deras egna resurser beaktas i kontakten med förvaltningen och vid beslut om insats.

VP kommentar

Förvaltningens utredningar ska vara allsidiga, korrekta och genomföras inom de tidsramar som lagstiftningen anger. Förslag till insatser ska vara sådana att de tar tillvara den enskildes egna resurser. För att säkerställa att utredningarna håller god kvalitet använder de myndighetsutövande enheterna inom social omsorg olika standardiserade bedömningsinstrument. De utnyttjar också möjligheterna att upprätta individuella planer och samverkansplaner kring den enskilde.

Alla myndighetsutövande enheter följer stadens riktlinjer för handläggning och håller sig ajour med rättstillämpningen genom att ta del av domar från olika instanser och beslut från tillsynsmyndigheter.

Äldrenämnden har fått i uppdrag att utveckla samverkan med socialnämnden så att övergången mellan regelverken och insatser vid 65-årsdagen upplevs som enkel för den enskilde. Inom Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning finns sedan lång tid tillbaka en väl fungerande samverkan mellan beställarenheten äldre, beställarenheten funktionsnedsättning och vuxenenheten samt system för att tillgodose den enskildes behov, så att denne behåller sina tidigare insatser. Även socialpsykiatriska stödinsatser i form av exempelvis boendestöd och gruppboende kan inledas efter 65-årsdagen. Förvaltningens generella inställning är att det är den enskildes individuella behov som ska stå i fokus och inte den enskildes ålder.

Nämndmål:

Anhöriga ska uppleva att de får stöd och hjälp utifrån sin aktuella situation

Förväntat resultat

Anhöriga ska uppleva att de får stöd och hjälp utifrån sin aktuella situation.

VP kommentar

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd erbjuder ett brett utbud av insatser som vänder sig till anhöriga som vårdar och hjälper närstående som både är under och över 65 år. Stadsdelsnämnden erbjuder bland annat information, råd och stöd av anhängkonsulenter, anhänggrupper och tematräffar. Förvaltningen har en anställning som anhängkonsulent för personer under 65 år och två för personer över 65 år. Vad gäller konsulenten för personer under 65 år säljs tjänst till Älvsjö och Skärholmens stadsdelsförvaltningar. Konsulenteerna för personer över 65 år serverar även Älvsjös stadsdelsförvaltning. Inom vuxenheten finns även ett anhörigstöd för anhöriga som har närstående med beroendeproblematik.

Uppsökande verksamhet erbjuds till par som är 80 år.

Biståndsbedömda insatser finns också såsom hemvårdsbidrag och avlösning i hemmet och genom korttidsvård. Avlösning i hemmet är avgiftsfri upp till 16 timmar i månaden. Anhörig har också rätt att ansöka om eget individuellt stöd.

Anhörigstödet ska fortsätta att utvecklas och anpassas utifrån de anhörigas behov och önskemål. Utgångspunkten för arbetet är Stockholms stads program för stöd till anhöriga 2012-2016.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel anhöriga som är nöjda med anhänggrupperna	85		År

Nämndmål:

Den enskilde ska erbjudas en god hälso- och sjukvård som är trygg, säker och förebyggande.

Förväntat resultat

De äldre som bor på servicehus, vård- och omsorgsboende eller servicehus samt de som bor i socialpsykiatrisk gruppboende får en trygg och säker hälso- och sjukvård.

VP kommentar

Hälso- och sjukvården ska hålla en god kvalitet. De personer som bor på servicehus, vård- och omsorgsboende eller i socialpsykiatriskt gruppboende samt deltar i dagverksamhet ska få en trygg och säker hälso- och sjukvård. Enhetschef vid dessa verksamheter är också verksamhetschef för hälso- och sjukvården och ansvarar för verksamhetens hälso- och sjukvårdsinsatser till och med sjuksköterskenivå. Läkarinsatserna utförs via landstinget.

Prioriterade utvecklingsområden inom äldreomsorgens verksamheter är demensvården och vård i livets slutskede, där arbetet med vårdplaner behöver utvecklas.

Verksamheterna vid servicehus och vård- och omsorgsboende ska ha fortsatt fokus på det förebyggande arbetet och genomföra riskbedömningar för fall, undernäring och trycksår, som ska ligga till grund för planering av den boendes individuella vård och omsorg. Registrering ska göras i de nationella kvalitetsregistren. I Senior Alert registreras bland annat det förebyggande arbetet kring fall, undernäring, trycksår och munhälsa. I Palliativa registret registreras arbetet kring vård i livets slutskede. Verksamheterna ska också registrera i BPSD-registret.

BPSD står för Beteendemässiga och Psykiska Symtom vid Demens. Exempel på sådana symptom kan vara aggressivitet, oro, apati, hallucinationer eller sömnstörningar.

En god hygienisk standard ska upprätthållas. Personalen arbetar utifrån de basala hygienrutinerna och hygienronder eller uppföljning av hygienronder genomförs regelbundet.

Enheternas förbättringsarbete kring hälso- och sjukvårdsdokumentationen i systemet Vodok fortgår bland annat genom stöd och handledning av Vodoksamordnaren. Från och med hösten införs ett nytt dokumentationssystem. Under våren 2014 kommer hälso- och sjukvårdspersonalen att utbildas i det nya dokumentationssystemet.

Verksamheterna samarbetar med utförare av läkartjänster. Stadsdelsförvaltningen har också regelbundna samverkansmöten med landstingets beställare och primärvård inom stadsdelsområdet.

Årlig uppföljning av hälso- och sjukvårdsinsatserna genomförs av medicinsk ansvarig sjuksköterska (MAS). I samband med verksamhetsberättelsen ska enheterna också lämna en patientsäkerhetsberättelse.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel boende som erbjuds riskbedömning för fall.	95 %		År
Andel boende som erbjuds riskbedömning för trycksår.	95 %		År
Andel boende som erbjuds riskbedömning för undernäring.	95 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Boende på vård- och omsorgsboende och servicehus ska erbjudas munhälsobedömning, som genomförs enligt metod i Senior Alert.	2011-01-01	2014-12-31
Verksamheterna ska säkerställa att en vårdplan upprättas för vård livets slutskede.	2014-01-01	2014-12-31
Verksamheterna ska säkerställa att registrering genomförs i BPSD-registret.	2012-01-01	2014-12-31
Äldreomsorgen ska samverka och bistå landstinget i genomförandet av läkemedelsgenomgångar på vård- och omsorgsboende och servicehus.	2011-01-01	2014-12-31

Nämndmål:

Den enskilde ska få ett gott bemötande

Förväntat resultat

Alla som har kontakt med förvaltningens verksamheter ska bemötas med kunskap och respekt.

VP kommentar

Alla som kommer i kontakt med någon av social omsorgs enheter ska få ett bemötande som präglas av respekt och kunnande. Vad klienterna/brukarna anser om bemötandet följs upp genom förvaltningens egna årliga brukarundersökningar och de enheter där det finns brister

måste sedan vidta åtgärder för att förbättra bemötandet. Klagomål på enskilda handläggas registreras och diskuteras direkt med den berörda medarbetaren.

Äldre och anhöriga som kontaktar äldreomsorgens verksamheter ska bemötas med värdighet och respekt. Enheternas fortsatta utvecklingsarbete kring värdegrunden utgår från stadens gemensamma värdegrund för äldreomsorgen som innebär att äldre personer ska få leva ett värdigt liv och känna välbefinnande och trygghet.

Brukarnas nöjdhet med bemötandet följs upp genom årliga brukarundersökningar. Enheterna ska också lyssna på och ta tillvara de äldres och anhörigas synpunkter för att utveckla och förbättra verksamheten. Brukarna/boende och anhöriga ska inbjudas till regelbundna träffar för information och dialog kring verksamheten.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Äldreomsorgens verksamheter ska fortsätta arbetet med att förankra äldreomsorgens värdegrund.	2014-01-01	2014-12-14

Nämndmål:

Den enskilde ska få insatser av god kvalitet som erbjuder delaktighet och stärker förmågan att leva ett självständigt liv

Förväntat resultat

Den enskilde ska kunna leva ett så självständigt liv som möjligt. Brukarna är nöjda med verksamhetens kvalitet.

VP kommentar

Alla brukare som har insatser enligt SoL eller LSS har rätt att medverka i upprättande och uppföljning av genomförandeplanen för den insats som de beviljats. Individuella planer enligt LSS ska erbjudas alla brukare med insats enligt LSS. Samordnade vårdplaner mm ska upprättas vid behov tillsammans med landstinget eller andra samarbetspartners. Insatser ska genomföras i enlighet med beslut samt gällande lagstiftning och riktlinjer. Under 2014 kommer utförare av insatser för barn och ungdom att arbeta med ett nytt dokumentationssystem anslutet till BBiC, vilket stärker beställarens och den enskildes insyn i utförandet.

Äldreomsorgens verksamheter ska ha fortsatt fokus på ökad kontinuitet för ökad trygghet genom kontaktmannaskapet. Den äldre ska också vara delaktig i planeringen och utförandet av den egna vården och omsorgen. Genomförandeplanen, levnadsberättelsen och vårdplanen är utgångspunkten för planering och utförande av den individuella omvårdnaden. För personer med demenssjukdom ska arbetet följa de nationella demensriktlinjerna och vara personcentrerad. En överenskommelse kring demensvården ska tas fram i samverkan med landstinget och andra vårdgivare.

Den kommunala hemtjänstens specialiserade hemtjänstgrupp, som vänder sig till personer med demenssjukdom och som bor hemma, fortsätter att utveckla sin verksamhet.

Utvecklingen av den sociala dokumentationen är fortsatt prioriterat. Genom omsorgsdagboken kan anhöriga efter medgivande från den enskilde följa utförandet.

Indikator	Årsmål	KF:s års- mål	Periodici- tet
Andel äldre som är nöjda med fixartjänsten	80 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Oanmälda kvälls-/ nattbesök ska utökas och även genomföras vid äldreomsorgens verksamhet i egen regi på samma sätt som vid den entreprenad drivna verksamheten.	2014-01-01	2014-12-31
Social omsorg ska ge stöd till enheterna med att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet.	2014-01-01	2014-12-31
Social omsorg ska utarbeta en modell för uppföljning av egna verksamheter.	2014-01-01	2014-12-31

Nämndmål:

Den som utsatts för våld i nära relation ska få ett samordnat och professionellt stöd.

Förväntat resultat

Den som utsatts för våld i nära relation ska få stöd och sina rättigheter tillgodosedda så att personen kan leva ett fortsatt liv utan våld.

VP kommentar

Förvaltningens team mot våld i nära relation utreder samt ger psykosocialt och praktiskt stöd till personer, oavsett kön och sexuell läggning, som utsatts för våld i nära relation. Personer som utövat våld kan få samtal i grupp eller enskilt på en särskild mottagning som drivs av Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning och där förvaltningen köper platser. Barn som bevittnat våld i nära relation uppmärksammas genom teamets nära samarbete med barn- och ungdomsenheten. Genom förvaltningens familjestöd kan barnen få samtal enligt Trappanmodellen.

I samband med behovsutredningen kommer biståndshandläggarna vid beställarenheten äldre att vara uppmärksamma på om den äldre varit utsatt för något brott eller för våld.

Medarbetare inom andra verksamheter får aktuell information och tillfälle till erfarenhetsutbyte genom den interna samverkansgrupp som teamet ansvarar för.

Nämndmål:

Äldre ska erbjudas aktiviteter och social samvaro

Förväntat resultat

De äldre i stadsdelen är nöjda med Seniorhälsans verksamhet och dagsutflykterna.

VP kommentar

Äldreomsorgen har ett välorganiserat och brett utbud av verksamheter som erbjuder aktivite-

ter, kultur och gemenskap och som är öppna för alla äldre i stadsdelen. Uppskattade verksamheter är Seniorhälsan på servicehusen och de öppna träfflokalererna Antikträffen i Västertorp och Hövdingagården i Aspudden. Flera aktiviteter anordnas också av eller i samverkan med pensionärs- och frivilligorganisationerna.

Dagsutflykter ska erbjudas under hela året med fokus på sommarmånaderna. Prioriterad målgrupp för dagsutflykterna är äldre som har svårigheter att ta sig ut på egen hand.

På vård- och omsorgsboende ska de boende erbjudas möjlighet till sociala aktiviteter både i grupp och individuellt samt möjlighet till utevistelse. Verksamheten med "ungdomsbesök" på helger fortsätter. Enheterna behöver förbättra och utveckla informationen till boende och anhöriga om de aktiviteter som erbjuds på vård- och omsorgsboendet. Ett annat fortsatt förbättringsområde är måltiden, som ska vara en trevlig stund på dagen för social samvaro.

Indikator	Årsmål	KF:s års-mål	Periodicitet
Andel deltagare som är nöjda med dagsutflykterna	85 %		År
Andel deltagare som är nöjda med Seniorhälsans verksamhet	85 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Dagsutflykter ska anordnas för äldre under hela året. Program ska tas fram.	2011-01-01	2014-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4 Stockholms stad är en attraktiv arbetsgivare med spännande och utmanande arbeten

Stadsdelsförvaltningen arbetar aktivt för att vara en attraktiv arbetsgivare.

Arbetet med att stärka förvaltningens attraktivitet som arbetsgivare fokuseras på att utveckla chefer och ledare, sänka sjukfrånvaron samt samverka mellan arbetsgivare, medarbetare och de fackliga organisationerna. Arbetsplatserna inom Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning ska präglas av god arbetsmiljö och främja hälsa.

Arbetsmiljöutbildning för chefer och skyddsombud fortsätter att genomföras även 2014.

Chefer ska fortsätta att främja medarbetarnas hälsa och följa upp sjukfrånvaron samt systematiskt arbeta enligt stadens rehabiliteringsprocess vid medarbetares sjukfrånvaro.

Ofrivilligt deltidsanställda ska erbjudas heltid.

Inom äldreomsorgen ska personalen erbjudas kompetensutveckling. Prioriterade områden är fortsatt social dokumentation demensvård, vård i livets slut och bemötande. Personal som arbetar med personer med demenssjukdom ska göra webbutbildningen Demens ABC.

Under 2014 kommer en satsning att göras på en utökning av antalet feriearbetare till 90 platser och periodens längd från två till tre veckor. Nämnden kommer att ansöka om extra resurser från Vackra Stockholm, Vision Söderort och från särskilt avsatta medel för feriearbete under vinterlovet. Årsmålet för antal platser kommer att utökas i relation till beviljade extra medel.

Indikator	Årsmål	KF:s års- mål	Periodici- tet
Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi	90 st.	5100	År
Aktivt Medskapandeindex	80	80	År
Andel medarbetare på deltid som erbjuds heltid	100 %	100 %	År
Chefer och ledare ställer tydliga krav på sina medarbetare	90 %	80 %	År
Medarbetare vet vad som förväntas av dem i deras arbete.	93 %	92 %	År
Sjukfrånvaro	5,8 %	4,4 %	Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kommunstyrelsen ska i samråd med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna se över och utveckla stadsgemensamma principer och metoder för rekrytering, kompetensutveckling och karriärvägar för förskolans personal	2014-01-01	2014-12-31

Nämndmål:

Förvaltningen ska erbjuda en god arbetsmiljö där alla medarbetare behandlas likvärdigt. Medarbetares och chefers kompetens ska utvecklas genom riktade insatser (Se även aktiviteter under 2.2 och 2.3.)

Beskrivning

Inom ramen för samverkansavtalet sker en fortlöpande dialog i arbetsmiljöfrågor mellan chefer, medarbetare och fackliga företrädare. I samverkan med företagshälsovården genomförs årligen arbetsmiljöutbildning för chefer och skyddsombud.

Förväntat resultat

Att individuella kompetensutvecklingsplaner utarbetas för samtliga månadsanställda medarbetare. En god arbetsmiljö och likvärdig behandling av alla medarbetare förväntas leda till större arbetstillfredsställelse, ökad motivation och effektivitet. Ett ökat antal medarbetare förväntas också uppleva att alla på arbetsplatsen behandlas med respekt samt att arbetssituationen är bra, vilket mäts i den årliga medarbetarenkäten.

VP kommentar

Chefsforum som riktar sig till alla chefer genomförs varje månad med olika teman. Administrativa avdelningen kommer att genomföra utbildningar/informationsinsatser i bl.a. ekonomi, inköpsprocessen och internkontroll. En arbetsmiljöutbildning för chefer och skyddsombud kommer att genomföras under våren.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen ska erbjuda praktikplatser till personer med funktionsnedsättning. (Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning)	2013-01-01	2014-12-31
Förvaltningen ska se över hur förvaltningens arbetsplatser kan bli välfungerande för alla. (Program för delaktighet för personer med	2013-01-01	2014-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
funktionsnedsättning)		
Förvaltningen ska utse en ansvarig för praktikanter med funktionsnedsättning. (Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning)	2014-01-01	2014-12-31
Chefer ska registrera deltidsanställdas önskemål om utökad tjänstgöringsgrad i systemet.	2014-01-01	2014-04-30
De myndighetsutövande enheterna inom social omsorg ska se över sina rutiner för introduktion av nya medarbetare.	2014-01-01	2014-12-31
Förvaltningen prioriterar ungdomar med funktionsnedsättning för sommarjobb. (Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning)	2014-01-01	2014-12-31
Förvaltningen ska ta fram en åtgärdsplan för att minska antalet ofrivilligt deltidsarbetande.	2014-01-01	2014-04-30
Inom äldreomsorgen ska personalen erbjudas kompetensutveckling. Prioriterade områden är fortsatt social dokumentation demensvård, vård i livets slut och bemötande. Personal som arbetar med personer med demenssjukdom ska göra webbutbildningen Demens ABC.	2013-01-01	2014-12-31
Nyrekrytering av deltidsanställda ska övervägas noga.	2014-01-01	2014-12-31

Nämndmål:

Sjukfrånvaron ska minska jämfört med 2013

Förväntat resultat

Sjukfrånvaron ska minska genom att samtliga chefer använder de verktyg som förvaltningen, staden och företagshälsovården tillhandahåller.

VP kommentar

Arbetet fortsätter med att förebygga nya sjukskrivningar och att få redan sjukskrivna att återgå i arbete på hel- eller deltid. Olika insatser planeras beroende på problematik.

Med ett genomtänkt hälso- och arbetsmiljöarbete och med tydliga mål erhålls högre kvalitet i verksamheten. Förvaltningen arbetar med att utveckla ett hälsofrämjande ledarskap och som ska uppmärksamma tidiga signaler för att förebygga ohälsa bland medarbetarna.

Alla anställda som arbetar heltid erbjuds en timme friskvård per vecka när arbetet så tillåter. Deltidsanställda erbjuds friskvårdstid i proportion till anställningsgraden. Alla anställda kan köpa ett årskort till Stockholms sim- och idrottshallar till subventionerat pris. Alla anställda kan erhålla subventionerad friskvårdsaktivitet med högst 500 kr per anställd och år. Subventionen gäller ej simhallskortet som redan är subventionerat. Förvaltningens medarbetare erhåller en rabatt vid tecknande av medlemskap hos SATS.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Chefer ska arbeta aktivt för att främja hälsan hos medarbetarna.	2014-01-01	2014-12-31
Chefer ska löpande följa upp all sjukfrånvaro på enheten samt systematiskt arbeta enligt stadens rehabiliteringsprocess vid medarbetares sjukfrånvaro.	2014-01-01	2014-12-31

KF:s inriktningsmål:

3. Stadens verksamheter är kostnadseffektiva

Stadsdelsnämnden bidrar till inriktningsmålet genom att ha en ekonomi i balans och säkerställa att alla resurser utnyttjas effektivt. Förslaget till budget utgår från stadens resursfördelningssystem och från att kommunfullmäktiges prioriteringar ska få genomslag i nämndens budget. Stadsdelsnämnderna får resurser i relation till det förväntade behovet och inte utifrån faktiska kostnader. I fördelningen inkluderas samtliga löpande kostnader för att bedriva en verksamhet, inkluderat personal, lokaler, administration och övriga kostnader. Verksamheterna ska bedrivas inom beslutad budget och styrning och uppföljning ska vara tydlig.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.1 Budgeten är i balans

Verksamheten omsluter 1 851,1 mnkr under år 2014 inkl. omslutningsförändringar. Jämfört med 2013 har nettokostnaderna i budgeten ökat med 66,2 mnkr. Ökningen beror huvudsakligen på prestationsökningar samt satsningar i verksamheterna. Satsningarna i budgeten består bland annat av höjda ersättningsnivåer inom förskoleschablonen samt äldreomsorgens hemtjänst och indexuppräknning för ökade kostnader i vård- och omsorgsboende, höjda ersättningsnivåer inom stöd och service till bostad med särskild service inom personer med funktionsnedsättning samt öknings inom ekonomiskt bistånd. Omslutningsförändringar uppgår till 107,5 mnkr. Verksamheterna ska bedrivas inom beslutad budget, vilket är en förutsättning för stabilitet och kvalitet i verksamheterna. Utbildningsinsatser för enhetschefer och andra berörda fortsätter. Prognossäkerheten är central i arbetet med att nå en budget i balans. Verksamhet måste därför kontinuerligt planeras, följas upp och anpassas så att den ryms inom fastställd budgetram. Enheternas budgetar följs regelbundet upp genom kontakter mellan enhetschef, avdelningschef och controller. Nya användare ska få utbildning i inköpsprocessen. Detta ska ytterligare förbättra förutsättningarna för att verksamheterna ska kunna bedrivas på ett kostnadseffektivt sätt och inom beslutad budget.

Indikator	Årsmål	KF:s års-mål	Periodicitet
Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	100 %	100 %	Tertial
Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	100 %	100 %	Tertial
Nämndens prognossäkerhet T2	+/-1 %	+/- 1 %	År

Nämndmål:

Nämndens verksamheter ska bedrivas på ett kostnadseffektivt sätt och inom beslutad budget

Förväntat resultat

Förvaltningen beräknar att verksamheterna kan bedrivas på ett kostnadseffektivt sätt och inom beslutad budget.

VP kommentar

Utgångspunkten för fördelningen av budgeten till verksamheterna är den fördelning som kommunfullmäktige har gjort. Ett avdrag för kostnader för gemensam administration samt en gemensam buffert har gjorts med 3,49 %. För 2013 uppgick avdraget till 3,5 %. Budget för verksamhet för barn och ungdom samt kultur och föreningsverksamhet har fördelats mellan berörda verksamheter. Verksamheterna ska bedrivas på ett kostnadseffektivt sätt och inom beslutad budget. Enheternas budgetar följs regelbundet upp genom kontakter mellan enhetschef, avdelningschef och controller. Nya användare ska få utbildning i inköpsprocessen. Detta ska ytterligare förbättra förutsättningarna för att verksamheterna ska kunna bedrivas på ett kostnadseffektivt sätt och inom beslutad budget. Vid befarade underskott ska åtgärder vidtas direkt i verksamheterna.

Nämndens ekonomiska förutsättningar

Kommunfullmäktige fördelar resurser till nämndens verksamheter genom resursfördelningssystemet. Utgångspunkten för fördelningen till nämndens verksamheter är kommunfullmäktiges prioritering. Medel till den gemensamma administrationen har fördelats från verksamheterna och tilldelningen för verksamhet för barn och ungdom samt kultur- och föreningsverksamhet fördelats till berörda verksamheter. I tabellen nedan redovisas fördelningen till nämndens verksamheter.

Mnkr	Budget (kostn.)	Admin	Kultur+ buffert/ omstr.	Barn, kultur + fritid	Korr. 65 år	kostnads ramar efter omfördeln.	intäkter	Netto
Nämnd- och förvaltningsadmin	0,0	-60,7	-15,0	0,0	0,0	45,7		45,7
Individ- och familjeomsorg	122,0	4,3	0,0	6,8	0,1	124,6	2,4	122,2
varav socialpsykiatri	44,2	0,0	0,0	0,0	0,1	44,3		44,3
Stadsmiljöverksamhet	13,8	0,5	0,0	0,0	0,0	13,3		13,3
Avskrivningar	2,8	0,0	0,0	0,0	0,0	2,8		2,8
Internräntor	1,2	0,0	0,0	0,0	0,0	1,2		1,2
Förskoleverksamhet	624,2	21,8	0,0	3,8	0,0	606,2	45,7	560,5
Verksamhet för barn, kultur och fritid	36,0	1,3	-2,8	-10,6	0,0	21,3		21,3
Äldreomsorg	598,0	20,9	0,0	0,0	-1,3	575,9	19,0	556,9
Stöd och service till personer med	267,8	9,3	0,0	0,0	1,2	259,7		259,7
Arbetsmarknadsåtgärder	6,4	0,2	0,0	0,0	0,0	6,2	1,7	4,5
Ekonomiskt bistånd	71,4	2,5	0,0	0,0	0,0	68,9	1,5	67,4
varav handläggning	11,0	0,0	0,0	0,0	0,0	11,0		11,0
Övrig verksamhet/omstrukturering	0,0	0,0	17,8	0,0	0,0	17,8		17,8
Summa stadsdelsnämnd	1 743,6	0,0	0,0	0,0	0,0	1 743,6	70,3	1 673,3

Finansieringen av nämnd- och förvaltningsadministration uppgår till 2,62 % av nämndens budget. Kommunfullmäktige fördelar inga resurser för administration och budget för administrationen fördelas därför genom ett procentuellt avdrag från verksamheternas budget.

Kommunfullmäktige fördelar resurser till verksamhet för barn och ungdom, men eftersom verksamheten bedrivs inom verksamhetsområdena individ- och familjeomsorg, förskola och verksamhet för barn, ungdom och fritid behöver en fördelning av resurserna göras av nämnden. Budgeten för verksamhet för barn, ungdom och fritid med 36,0 mnkr har fördelats med 6,8 mnkr till familjestöd, ungdomsmottagning m.m. inom individ- och familjeomsorg, 3,8 mnkr till öppen förskola och 21,3 mnkr till kollo, ungdomsgårdar, parklekar och fältassistenter samt verksamhet för barn, ungdom och fritid.

Från äldreomsorgen har 1,3 mnkr fördelats till socialpsykiatri och stöd och service till personer med funktionsnedsättning och avser personer som fyller 65 år under 2014. Verksamheterna socialpsykiatri och stöd och service till personer med funktionsnedsättning har kostnadsansvaret för personer som fyller 65 år under 2014 medan resurserna från kommunfullmäktige fördelas till äldreomsorgen.

Till övrig verksamhet har 2,8 mnkr fördelats från verksamhet för barn, kultur och fritid samt 15,0 mnkr från samtliga verksamheter för omstruktureringskostnader och övriga oförutsedda kostnader inklusive en förvaltningsgemensam buffert.

Budget 2014	Mnkr	Kostnader	Intäkter	Varav omslutning sförändring	Netto 2014	Netto 2013
Nämnd- och förvaltningsadmin		45,7			45,7	43,4
Individ- och familjeomsorg		131,4	-9,2	6,8	122,2	125,4
varav socialpsykiatri		44,3			44,3	45,9
Stadsmiljöverksamhet		13,3			13,3	12,9
Avskrivningar		2,8			2,8	2,9
Internräntor		1,2			1,2	1,6
Förskoleverksamhet		608,2	-47,7	2,0	560,5	512,5
Verksamhet för barn, kultur och fritid		22,3	-1,0	1,0	21,3	0,0
Äldreomsorg		627,9	-71,0	52,0	556,9	547,9
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning		304,4	-44,7	44,7	259,7	250,7
Kultur- och föreningsverksamhet		0,0	0,0	0,0	0,0	20,6
Arbetsmarknadsåtgärder		7,2	-2,7	1,0	4,5	4,6
Ekonomiskt bistånd		68,9	-1,5		67,4	66,6
varav handläggning		11,0			11,0	19,5
Övrig verksamhet/omstrukturering		17,8			17,8	18,0
Summa stadsdelsnämnd		1 851,1	-177,8	107,5	1673,3	1607,1

Nettobudgeten uppgår till 1 673,3 mnkr vilket är en ökning med 66,2 mnkr jämfört med verksamhetsplanen för 2013 exkl. budgetjusteringar. I ökningen ingår prestationsförändringar med ca 40 mnkr. Nämnden har inte fått någon generell pris- eller lönekomensation. Verksamheterna ska rymma pris- och löneökningar inom beslutad budget.

Nettobudgeten för nämnd- och förvaltningsadministration uppgår till 45,7 mnkr, vilket är en ökning med 1,9 mnkr jämfört med 2013. Budgeten motsvarar ett uttag med 2,62 % från verksamheternas kostnadsramar enligt redovisning ovan.

Nettobudgeten för individ- och familjeomsorg uppgår till 122,2 mnkr, varav 44,3 mnkr avser socialpsykiatri. Detta är en minskning med 3,2 mnkr för individ- och familjeomsorgen totalt. Minskningen finns bland annat inom vuxenheten 2,2 mnkr och 1,0 mnkr inom socialpsykiatrin.

Nettobudgeten för stadsmiljöverksamhet uppgår till 13,3 mnkr, vilket är ökning med 0,4 mnkr jämfört med 2013. Därutöver finns 2,8 mnkr i budget för avskrivningar och 1,2 mnkr för internränta. Detta innebär en minskning med 0,5 mnkr för kapitalkostnader.

Nettobudgeten för förskoleverksamhet uppgår 560,5 mnkr, vilket är en ökning med 48 mnkr. I ökningen ingår en prestationsökning samt en höjning av schablonen med i genomsnitt 3 % för

förskoleverksamheten. Den kommunala förskolepengen uppgår till 80 % av grundschablonen för barn i förskola, vilket är en ökning med 1 %. Förskolepengen för barn i familjedaghem är 94 % av grundschablonen. Stadsdelsnämnden kommer att få budgetjustering under 2014 för ökade prestationer. Nämnden kommer även att söka stimulansbidrag i samband med förskoleutbyggnaden samt kompensation för förskolor med höga hyror. Medel för att uppfylla barnomsorgsgarantin kommer att fördelas ur den centrala medelsreserven.

Nettobudgeten för äldreomsorgen uppgår till 556,9 mnkr, vilket är en ökning med 8,0 mnkr jämfört med verksamhetsplanen för 2013. Kostnadsramen har ökat med 12,5 mnkr samt intäkterna ökat med 4,5 mnkr jämfört med 2013. Två nya ersättningssystem införs inom äldreomsorgen inom vård- och omsorgsboende, tre omsorgsnivåer ersätts av en nivå för personer med somatiska behov och en nivå för personer med demensdiagnos. Inom hemtjänst i ordinärt boende tas systemet med ersättning i nivåer bort och byts mot en timersättning för timmar dagtid, en ersättning för nattinsatser och ytterligare en för larmkunder. Det nya systemet förutsätter tidsredovisning och baseras på utförda i timmar inom hemtjänsten. Budgeten innehåller en höjning av ersättningsnivåerna för hemtjänst med 3 % och ersättningen för särskilda boenden höjs med 2,49 % baserat på förändringen av omsorgsprisindex (OPI) samt höjd lokalpeng för privata utförare. Servicehusen ingår inte i kundvalsmodellen och priset består av två delar, ett grundpris per person och månad och ett pris för respektive vårdnivå. Ersättning höjs med 3 % från den tidigare prismodellen för hemtjänsten i servicehus och grundkostnadsersättningen på utifrån beräkning av faktiska kostnader. Ersättningen per dag för utförare av dagverksamhet för äldre är oförändrad jämfört med 2013.

Nettobudgeten för stöd och service till personer med funktionsnedsättning uppgår till 259,7 mnkr, vilket är en ökning med 9,0 mnkr. Ökningen består av prestationsförändringar med 4,2 mnkr, ökning av det fasta anslaget med 2,1 mnkr samt en ökning av ersättningen för LASS de första 20 timmarna med 2,7 mnkr.

Nettobudgeten för verksamhet för barn, kultur och fritid uppgår till 21,3 mnkr, vilket är en ökning med 0,7 mnkr jämfört med nettobudget för kultur- och föreningsverksamhet 2013.

Nettobudgeten för arbetsmarknadsåtgärder uppgår till 4,5 mnkr, varav 0,4 mnkr avser feriearbeten samt 4,1 mnkr avser åtgärder, vilket är minskning med 0,1 mnkr jämfört med 2013 på grund av ökade intäktskrav.

Nettobudgeten för ekonomiskt bistånd uppgår till 67,4 mnkr, vilket är en ökning med 0,8 mnkr. Förändrade regler för mottagning av flyktingar ökar behoven av ekonomiskt bistånd. Kostnadsutvecklingen följs upp noggrant under året.

Nettobudgeten för övrig verksamhet uppgår till 17,8 mnkr och avser kostnader för omstruktureringskostnader samt övriga oförutsedda kostnader inklusive en förvaltningsgemensam buffert.

Investeringar

Investeringsutgifterna i investeringsplanen för 2014 avseende parkanläggningar uppgår till 7,5 mnkr, varav 5,0 mnkr avser Aspuddsparken och 2,5 mnkr avser investeringar enligt parkplanen. Förvaltningen föreslår att nämnden ansöker om extra medel 8 mnkr avsatta för att åtgärda och uppfylla krav för tillgänglighet vilka inte kan inrymmas inom nämndens ordinarie investeringsbudget. Stockholms Stad har tagit fram riktlinjer för utformning av en tillgänglig och användbar utemiljö med mål bli en tillgänglig huvudstad.

- Medel söks för fysiska tillgänglighetsinvesteringar för lätt avhjälpna hinder, såsom omläggning av fyra trappor med tillhörande krav på ledstänger, kontrastmarkeringar och barnvagnsramp. På lämplig plats intill trappa kommer soffor med armstöd att placeras ut. Åtgärderna beräknas kosta 2,8 mnkr.
- Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd planerar att tillgänglighetsanpassa två lekplatser för barn med funktionsnedsättningar utifrån förutsättningar på varje enskild plats. Översyn av markmaterial, gångytor, möbler, lekredskap samt vegetation planeras till en kostnad av 1,5 mnkr
- Förvaltningen ska se till att tillgänglighetsaspekterna beaktas vid Aspudsparkens upprustning som görs med parkinvesteringsmedel. För att kunna genomföra denna extra tillgänglighetsanpassning, behövs en förstärkning av investeringsbudgeten för Aspudsparken med 3,7 mnkr.

Investeringsplan för inventarier och maskiner för Hägersten-Liljeholmen uppgår till 1,1 mnkr och samordnas inom avdelningen för samhällsplanering. Förvaltningen föreslår nämnden hemställa om en utökad investeringsbudget för inventarier och maskiner med 3,9 mnkr. En utökad investeringsbudget behövs framför allt för utrustning av nya förskolor.

Kapitalkostnader avseende parkanläggningar uppgår till 4,0 mnkr. Kapitalkostnaderna för parkanläggningar har budgeterats inom avdelningen för samhällsplanering. Förvaltningen föreslår nämnden hemställa om en utökad budget för kapitalkostnader med 1,9 mnkr.

Kapitalkostnader för inventarier och maskiner ska täckas inom ordinarie budget för respektive verksamhet.

	<i>kapitalkostnader</i>
	<i>Mnkr</i>
Nämnd- och förvaltningsadmin.	0,1
Individ- och familjeomsorg	0,2
Förskoleverksamhet	6,9
Verksamhet för barn, kultur och fritid	0,1
Äldreomsorg	0,6
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	0,6
Summa stadsdelsnämnd	8,5

Uppföljning av investeringsplanen och kapitalkostnader kommer att ske i månads- och tertialrapporter samt i årsredovisningen.

Försäljningar av anläggningstillgångar

Nämnden har inga försäljningar av anläggningstillgångar.

Resultatenheter

Resultatenheter ska föra över hela sitt resultat, både över- och underskott till följande år som uppkommer till följd av enhetens eget handlande, med maximalt 5 % av enhetens bruttobudget för året. Resultatfonden får ha ett överskott med maximalt 10 % av enhetens bruttobudget.

Uppkomna underskott i resultatfonden ska täckas i samband med nästkommande års bokslut. Om underskottet inte har kunnat täckas under nästkommande år upplöses resultatenheten och underskottet täcks i bokslutet av nämnden.

Ersättningarna till resultatenheterna redovisas i bilaga 7, Ersättningar till intäktsfinansierade verksamheter.

Förskola

I stadsdelen finns tre förskoleområden. Områdesindelningen har justerat den 1 juli 2013 från fyra till tre områden. Områdena är Östra, Sydvästra och Norra förskoleområdet. Varje förskoleområde utgör en resultatenhet som leds av en områdeschef. Pengen till förskola har ökat till 80 % av grundschablonen mot tidigare 79 %. Pengen till familjedaghem är som tidigare 94 % av grundschablonen. Ersättningsnivåerna framgår av bilaga 7.

Social omsorg

Av de totalt åtta utförarenheterna utgör sex resultatenheter. Ersättningsnivåerna framgår bilaga 7.

Äldreomsorg

Av de totalt sex enheterna utgör två resultatenheter. Ersättningsnivåerna framgår i bilaga 7.

Betydande projekt som inte är investeringar

Nämnden har inga betydande projekt som inte är investeringar.

Budgetjusteringar

Nämnden begär en utökad budget inom stadsmiljöverksamhet med 1,2 mnkr avseende avskrivningar och 0,7 mnkr avseende internränta.

Inom parkinvesteringar begär nämnden budgetjustering för tillgänglighetsinvesteringar med 8,0 mnkr samt en budgetjustering med 3,9 mnkr för maskiner och inventarier.

Nämnden begär budgetjustering för feriearbete med 0,3 mnkr för Vackra Stockholm, bilaga 11.

Omslutningsförändringar

I kommunfullmäktiges budget fördelas resurser endast för stadsdelens egna behov. Budget för till exempel försäljning av platser till andra förvaltningar finns inte med. Förvaltningen har beräknat behovet av ökad omslutning till 107,5 mnkr för 2014. Inom förskolan redovisas omslutningsökningar med 2,0 mnkr för bland annat vårdnadsbidrag och försäljning av platser. Inom äldreomsorgen redovisas omslutningsökningar med 52,0 mnkr för försäljning av verksamhet, boendehyror och egenavgifter. Inom individ- och familjeomsorgen redovisas omslutningsökningar med 6,8 mnkr för försäljning av verksamhet, försäljning av platser, hyror och egenavgifter. Inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning redovisas omslutningsökningar med 44,7 mnkr för försäljning av platser, hyror och egenavgifter. Inom verksamhet för barn, kultur och fritid redovisas omslutningsökningar med 1,0 mnkr för föräldraavgifter och hyresintäkter samt arbetsmarknadsåtgärder med 1,0 mnkr.

Medel för lokaländamål

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd beräknar att rekvirera stimulansbidrag för utbyggnad av förskolan med 10,4 mnkr under 2014. För utbyggnad av en servicebostad för personer med funktionsnedsättning kommer stadsdelsnämnden rekvirera stimulansbidrag om 0,6 mnkr.

Övrigt

Kostnads- och intäktsutvecklingsanalys

Kostnads- och intäktsutvecklingen mellan åren 2013 och 2014 har analyserats och redovisas kortfattat nedan. Utfallet för 2012 redovisas i tabellen.

Mnkr	Kostnader			Intäkter		
	Utfall 2012	Prognos 2013	Budget 2014	Utfall 2012	Prognos 2013	Budget 2014
Nämnd- o. förvaltningsadmin.	43,0	46,5	45,7	-2,3	-3,3	0,0
Individ- och familjeomsorg	140,9	145,1	131,4	-14,0	-17,0	-9,2
<i>varav socialpsykiatri</i>	53,3	47,8	44,3	-5,6	-0,2	0,0
Flyktingmottagande	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stadsmiljöverksamhet	14,8	13,1	13,3	-0,2	0,0	0,0
Avskrivningar	2,6	2,9	2,8	0,0	0,0	0,0
Internräntor	1,4	1,6	1,2	0,0	0,0	0,0
Förskoleverksamhet	562,8	618,5	608,2	-56,2	-61,3	-47,7
Äldreomsorg	652,9	642,6	627,9	-95,4	-82,3	-71,0
Stöd o. service till personer m. funktionsnedsättning	296,1	319,8	304,4	-55,9	-61,5	-44,7
Kultur- o. föreningsverksamhet	20,2	21,1	0,0	-1,7	-1,4	0,0
Verksamhet för barn, kultur och fritid	0,0	0,0	22,3	0,0	0,0	-1,0
Arbetsmarknadsåtgärder	8,0	9,8	7,2	-4,3	-5,5	-2,7
Ekonomiskt bistånd	68,5	69,7	68,9	-2,1	-1,5	-1,5
<i>varav handläggning</i>	17,9	19,5	11,0	-0,2	0,0	0,0
Övrig verksamhet	5,0	5,7	17,8	0,0	0,0	0,0
Summa stadsdelsnämnd	1816,3	1896,4	1851,1	232,1	-233,8	-177,8

Kostnaderna för nämnd- och förvaltningsadministration beräknas minska med 0,8 mnkr från 2013 till 2014 varav 3,3 mnkr avser omslutningsförändringar som ännu inte har beräknats men fanns med för 2013. IT-kostnader beräknas öka mellan 2013 och 2014. Intäkterna beräknas minska med 3,3 mnkr beroende på att intäkter för sålda tjänster och olika projekt ännu inte är beräknade för 2014. Eventuella projektintäkter och intäkter för försåld verksamhet för 2014 kommer att hanteras som omslutningsförändringar.

Inom individ- och familjeomsorg beräknas kostnaderna minska med 13,7 mnkr mellan 2013 och 2014, främst inom vuxenvård och socialpsykiatri beroende på ändrade fördelningsnycklar samt att prognosen för 2013 visar på ett underskott i förhållande till budget. Intäkterna beräknas minska med 7,8 mnkr genom förändringar i fördelningsnycklarna och minskade projektmedel.

Inom stadsmiljöverksamheten ökar kostnaderna med 0,2 mnkr mellan åren 2013 och 2014. Ökningen beror på i huvudsak genom förändringar i fördelningsnyckeln.

Kostnader och intäkter för förskoleverksamhet har ökat mellan åren 2013 och 2014. Med hänsyn tagen till budgetjusteringar för beräknade prestationsförändringar och medel för förskoleutbyggnad beräknas kostnaderna öka även för 2014. Kostnadsökningen beror i huvudsak på

ökat antal prestationer och ökade lönekostnader. Intäktsökningen beror på ökade avgiftsintäkter till följd av ökat antal prestationer.

Kostnader för äldreomsorgens budget 2014 minskar med 14,7 mnkr jämfört med 2013 års prognos. Det beror på att äldreomsorgen prognostiserar 12,0 mnkr i nettounderskott för 2013. Budgeten har ökat med 8,0 mnkr jämfört med budget 2013. Det finns ett stort antal personer med hemtjänst i ordinarie boende och med stort biståndsbehov, vilket leder till en hög kostnadsnivå. Under 2013 sågs även en ökning av antalet ansökningar till vård- och omsorgsboende men förvaltningen beräknar ändå att antalet personer inom vård- och omsorgsboende successivt minskar under 2014. Intäkterna minskar med 11,3 mnkr jämfört med 2013. Ett stort antal tomma lägenheter finns på de två servicehusen, vilket innebär ett stort intäktsbortfall.

Kostnaderna inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning beräknas minska med 15,4 mnkr mellan 2013 och 2014 genom i huvudsak minskade omslutningsförändringar för bl.a. LASS. LASS-intäkterna minskat då brukarna valt privata utförare i högre utsträckning samt färre sålda platser till andra stadsdelar och kommuner inom daglig verksamhet.

Kostnaderna för kultur- och föreningsverksamhet beräknas öka med 1,2 mnkr mellan 2013 och 2014 huvudsakligen inom fritidsverksamhet genom att prognosen för 2013 visar på ett överskott jämfört med budget. I kultur- och föreningsverksamheten ingår verksamheter för barn- och ungdom (avdelningen för social omsorg), kolloverksamhet (förskoleavdelningen) samt kultur- och föreningsbidrag (samhällsplaneringsavdelningen).

Kostnaderna för arbetsmarknadsåtgärder beräknas minska med 2,6 mnkr och intäkterna minska med 2,8 mnkr mellan åren 2013 och 2014 huvudsakligen genom att omslutningsförändringar görs först senare under året beroende på hur många anställningar förvaltningen har för skyddat arbete (OSA).

Kostnaderna för ekonomiskt bistånd beräknas minska med 0,8 mnkr mellan 2013 och 2014. Minskningen beror på bland annat en förväntat förbättrad konjunktur. Intäkterna bedöms oförändrade.

Särskilda redovisningar

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning är en av fem förvaltningar som har börjat tillämpa effektiva inköp där beställningar av livsmedel, förbrukningsmaterial och kontorsmaterial görs i Agresso e-handel. Systemet ska ge säkrare beställningar och på sikt få ned kostnaderna. Förvaltningen fortsätter arbetet med att öka systemanvändandet bland annat genom utbildningar av nya användare och informationsinsatser till enheterna. Förvaltningen har också en supportfunktion som kan hjälpa och stödja enheterna.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2 Alla verksamheter staden finansierar ska vara effektiva

Förvaltningen arbetar med att effektivisera administrationen och minska dess andel av de totala kostnaderna från 3,2 % 2013 till 3,19 % 2014.

Fortsatt arbete med Leanmetoden och e-tjänstprojekt förväntas effektivisera arbetsrutinerna i verksamheterna och bidra till ökat fokus på kärnverksamheten.

Risk- och väsentlighetsanalys genomförs på alla enheter.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Administrationns andel av de totala kostnaderna	3,19 %	minska	År
Antal tävlande i kvalitetsutmärkelsen	2 st	tas fram av nämnden	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Formulera nämndindikatorer som mäter effektivitet för respektive verksamhet	2014-01-01	2014-12-31
Kommunstyrelsen ska i samverkan med servicenämnden, stadsdelsnämnderna se över riktlinjerna för vårdnadsbidrag	2014-01-01	2014-06-30
Servicenämnden ska i samråd med kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna införa central avgiftshantering för bland annat förskola	2014-01-01	2014-12-31
Utbildningsnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen, stadsdelsnämnderna och de fristående förskolorna införa den nya gemensamma ingången till den gemensamma förskolekön och de fristående förskolornas köer	2014-01-01	2014-12-31
Utbildningsnämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna och kommunstyrelsen se över riktlinjerna för barnomsorg på obekvämt arbetstid	2014-01-01	2014-12-31

Nämndmål:

Administrationns andel av de totala kostnaderna ska minska jämfört med år 2013

Förväntat resultat

Fortsatt effektivisering av administrationen beräknas minska dess andel av de totala kostnaderna.

VP kommentar

Arbetet med att minska administrationskostnaderna fortsätter under året. Förvaltningen fortsätter att sälja tjänster till andra förvaltningar.

Nämndmål:

Styrningen och uppföljningen av verksamhet och ekonomi ska vara tydlig

Förväntat resultat

Genom hög delaktighet i framtagandet av verksamhetsplan, anvisningar och uppföljningsrapporter säkerställs en tydlig styrning och uppföljning av verksamhet och ekonomi.

VP kommentar

En tydlig styrning och uppföljning av verksamhet och ekonomi säkerställs genom hög delaktighet i framtagandet av verksamhetsplan och uppföljningsrapporter. Alla enheter behandlar sina verksamhetsplaner på arbetsplatsträffar. Risk- och väsentlighetsanalys genomförs på alla enheter och dokumenteras i ILS-webben. Behovet av utbildningsinsatser avseende risk- och väsentlighetsanalys och intern kontroll ska undersökas i samband med planeringen av den interna utbildningen som administrativa avdelningen genomför. Granskning av den interna kontrollen genomförs med stickprover av kontroller vid besök hos enheter och direkt i systemen. Resultaten från revisionsrapporter analyseras och eventuella utvecklingsområden åtgärdas.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Internkontroll ska genomföras och dokumenteras i ILS-webben inom samtliga avdelningar och enheter.	2014-01-01	2014-12-31

Övriga frågor

Medarbetarfrågor

Nämnderna ska redovisa sitt jämställdhets- och mångfaldsarbete ur ett arbetsgivarperspektiv. Nämndens jämställdhets- och mångfaldsplan finns med som bilaga 6.

Nämnderna ska konkretisera hur de kommer att arbeta för sänkt sjukfrånvaro. I verksamhetsplanen har nämnden tagit fram aktiviteter som innebär att chefer ska löpande följa upp all sjukfrånvaro på enheten och systematiskt arbeta enligt stadens rehabiliteringsprocess vid medarbetares sjukfrånvaro samt att chefer ska arbeta aktivt för att främja hälsan hos medarbetarna. Cheferna ska också uppmuntra till att medarbetarna utnyttjar de möjligheter till friskvård som finns.

Nämnderna ska utifrån medarbetarenkätens resultat redogöra för hur resultaten används för att identifiera förbättringsområden i syfte att nå målen för medarbetarskap och ledarskap. Nämnden har uppnått målen i medarbetarenkäten för 2013. Förvaltningen kommer att arbeta för att enheter med lägre resultat ska uppnå målen.

Nämnderna ska redovisa en samlad bedömning av personal- och kompetensförändringar under 2014. Nämndens kompetensförsörjningsplan för 2014 finns med som bilaga 13 till verksamhetsplanen.

Nämnderna uppmanas att registrera deltidsanställdas önskemål om utökad tjänstgöringsgrad i WinLas samt ta fram en åtgärdsplan för att minska antalet ofrivilligt deltidsarbetande. Nämnden har tagit fram aktiviteter för detta.